

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΛΑΣΤΙΓΕ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

(ἈΠΡΙΛΙΟΣ—ΜΑΪΟΣ 1836.)

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΠΟΛΛΑΚΙΣ, εἰς παρχμονὰς οἰκτρῶν συμβεβηκότων,
Στὴν φύσιν πλῆθος φαίνεται σημεῖων ἀλλοκοτῶν·
Ἡ γῆ ἐξαιφνης σείεται, ὁ ἥλιος ἐκλείπει,
Καὶ ζωηρὰ τῆς πλάσεως ἐκφράζεται ἡ λύπη.
Σεισμὸς συνέβη κ' εἰς ἡμᾶς τὰς δύο τοῦ Μαΐου
Καὶ τοῦ ἡλίου ἐκλείψις τὴν τρίτην τοῦ ἰδίου,
Καὶ ἡ μορφή τοῦ Σύμπαντος ἐφάνη τεθλιμμένη
Διότι ἀσυμπλήρωτον τὸ Ὑπουργεῖον μένει...

Καὶ ποῖά του τεράστια καὶ ποίους του θριάμβους;
Δὲν ἔμελλε νὰ ἴδωμεν μὲ ὀφθαλμοὺς ἐκθάμβους;
Νὰ κταθῆ δὲν ἔμελλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τῶρα
Τοῦ Πλάστου ὁ παράδεισος μὲ ὅλα του τὰ δῶρα;
Καὶ πῶς λοιπὸν εἰς ταραχὴν ἡ γῆ μας νὰ μὴν πέσῃ
Καὶ ὄλον τὸ στερέωμα νὰ μὴν μαυροφορέσῃ;

Πλὴν μίξ εἰς τὸν γενικὸν κλαυθμὸν μας Γραμματεῖα
Κρατοῦσα κηροψάλιδα καὶ σκότους ἐργαλεῖα,
Ἐχάρη ὅτι ὁ φωστὴρ μᾶς ἔστρεψε τὰ νῶτα
Καὶ ὅτι κ' εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐσβύσθησαν τὰ φῶτα...

Ὡ Μήδεια βρετχνικὴ, τὰς ὄχθας μας ἀφίνεις
Κι' ὀπίσω σου πυκνοὺς κηπνοὺς καὶ μαύρην λύπην χύνεις.

Ναι, κατοικαί ελπίς εις σέ μέχρις αὐτῆς τῆς ὥρας
 Καί εἰς' ἀκόμα εἰς πολλοὺς ὁ πῖθος τῆς Πανδώρας·
 Ναι, περιμένουσι πολλοὶ μ' ἀνέκφραστον ἀγῶνα
 Εἰδήσεις ἀπὸ τοὺς Κορφοὺς καὶ ἀπὸ τὸν Ἀγκῶνα.
 Ἄλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν πολλῶν πολιτικῶν μας γλάρων,
 Διὰ μικρὸν τῶν μάθημα ὁ ἀδδηφάγος Χάρων
 Στὸν σκοτεινὸν Ἀχέροντα τὸν Μαυρομαμάτην φέρει
 Μὲ Δίπλωμα νωπόγραφον Συμβούλου εἰς τὸ χέρι,
 Καὶ τοὺς φωνάζει πῶς κ' αὐτοὶ τὰ πέταλα θ' ἀφήσουν
 Πρὶν τοῦ πορθμείου τὴν δραχμὴν προφθάσουν νὰ κερδίσουν.
 Σκηναὶ κλαυθμῶν καὶ γέλωτος!.. Αὐτὸς στὸ περιγιάλι
 Κυττάζων μὲ δεκάπηγον Ἀγγλίας ματογιάλι,
 Ἀπὸ τὸν κόλπον τῶν Πατρῶν καὶ τ' ἄκρα τῆς Ναυπάκτου
 Συμβούλου ἐπερίμενε διορισμὸν Ἐκτάκτου.
 Ἐκεῖνος δέκα στρυγγυλά πεντάδραχμα σιμαίνων,
 Τὰ ἐπιζέε στὰς χεῖράς του τὸν Κλήτορα προσμενών.
 Παλάτι ἐνοικίαζεν ὁ τρίτος μὲ τρεῖς πύτους,
 Ἐλπίζων μέγας ἄνθρωπος νὰ καταστῆ τοῦ Κράτους·
 Κ' ἀκόμα τὴν γυναϊκὰ του νὰ φέρῃ ἄλλος τρέχει
 Στὴν νέαν Ἐπαρχίαν του, ὅπου δὲν θέλει ἔχει...
 Πλὴν ἦλθε στὴν Πρωτεύουσάν, ὡ τῆς κακῆς τῶν μοίρας!
 Ἐξαίφνης ἡ Κυβέρνησις μ' εὐκαιρωμένας χεῖρας.
 Εἰς τὰς Ἀθήνας σήμερον τί τρέχει ἐρευνᾶτε;
 Τὸν Ἄργον τὸν ἀκοίμητον ἐμένα ἐρωτᾶτε,
 Ἐμένα τὸ βαρόμετρον τὸ δεῖχνον τοὺς ἀέρας,
 Τὴν τάσιν τῆς πολιτικῆς ἀστάτου ἀτμοσφαιράς.
 Καθὼς οἱ ὄφεις εἰς καιρὸν τοῦ παγετώδους ψύχους
 Τὰς κεφαλὰς τῶν ἔχουσι καὶ τὰς οὐράς ἀψύχους,
 Κ' εἰς κύκλους περιστρέφοντες τὸ κρυερὸν τῶν σῶμα
 Προσμένουν τοῦ ἡλίου μας νὰ τοὺς θερμάνῃ τ' ὄμμα,

Ὁμοίως αἱ φατρίαι μας, νεκραὶ καὶ ζαρωμένααι
 Καὶ πρὸς τῆς Κυβερνήσεως τὰ βλέμματα στρεμμένααι,
 Ψωμοζητοῦν κάμμιναν τῆς ἀκτῖνα ζωογόνον
 Δὲν ἔχουν νεῦρα καὶ ἀρμούς, δὲν ἔχουν πλέον τόνον,
 Ἄφ' οὗ ὁ ἀκαρνανικὸς στασιασμὸς ἐσβύσθη
 Κ' ὡς σύννεφον κονιορτοῦ ἐφάνη κ' ἀφανίσθη·
 Ἄφ' οὗ εἰς τὰ Παρίσια ὁ Γενεράλ Κωλέττος
 Εἰς τὰ τῆς ἐκστρατείας του ἀπέτυχεν ἐφέτος,
 Καὶ ὁδηγίας ἔδωκαν στὸν Λαγγρενέ οἱ Γάλλοι.
 Στὴν σκάθμην ὑπὲρ Ὀθωνος τὴν χεῖρά του νὰ βάλῃ·
 Ἄφ' οὗ τοῦ Ράιτ ἄφθονος ὁ Πακτωλὸς θὰ ρεύσῃ
 Κ' ἐπὶ κυμάτων ἀργυρῶν τὸ σκάφος μας θὰ πλεύσῃ.
 Τῆς Ἀμαλθείας φέρουσα τὸ κέρασ ἡ Εἰρήνη
 Εἰς τὴν Ἑλλάδα σήμερον καρπούς ἀφθόνους χύνει·
 Κ' εἰς τοὺς ἀγρούς ὁ ἄσταχυς, ἡ αὔρα ὅταν πνέῃ,
 εἰς θάλασσα κατάχρυσος κυμαίνεται καὶ ρέει·
 Κ' ὁ Βάκχος ῥοδοπρόσωπος, κιτσοστεφανωμένος,
 Εἰς τὰς ἀμπέλους τραγουδεῖ καὶ πίνει ζαπλωμένος·
 Κ' ὁ Πάν μὲ τοὺς δακτύλους του τὰς αἰγὰς του ἀρμέγει·
 Κ' εἰς τὴν σκιάν τῶν μυρσινῶν Εἰδύλια μᾶς λέγει.
 Εἰν' ἀληθὲς πῶς ὁ Σωτὴρ πλινωδίαν ψάλλων
 Ζητεῖ νὰ φέρῃ γενικὸν εἰς τὴν πατρίδα σάλον,
 Καὶ σύρων τὴν βομφαίαν του ἀπὸ τὴν μακρὴν θήκην
 Σαλπίζει τοῦ Κωλέττου μας τὴν νέαν Διαθήκην,
 Καὶ εἰς δευτέραν χεῖρονα τῆς πρώτης πίπτων πλάνην.
 Κηρύττει Εὐαγγέλιον τὸ κατὰ Ἰωάννην·
 Εἰν' ἀληθὲς πῶς μυστικαὶ τοῦ ψεύδους σπερμολόγοι.
 Φωνάζουν ὁ λεγόμενος πῶς ἄχυρα δὲν τρώγει·
 Πῶς μὲ τὸ ἀερόστατον, μὲ χεῖρας φλογισμένας,
 εἰς κεραυνὸς ἐπάνω μας θὰ πέσῃ Πρέσβυς ἕνας.

Ἡ πλοῖα τεσσαράκοντα θ' ἀράζουν στὴν Μοθώνην
 Τὸν Πρέσβυν αὐτὸν φέροντα μὲ σπάθαν εἰς τὴν ζώνην·
 Πῶς μέλλουν τὸ διάδημα τοῦ Κωνσταντίνου πλέον
 Νὰ σχίσουν Ῥώσσοι ἀετὸς κι' Ἀγγλογαλλάτης λέων·
 Πῶς ἡ Ἑλλάς θὰ καταστῆ πολέμου ἀποθήκη
 Καὶ στέκει πάντῃ ἄδηλος κι' ἀμφιρρεπῆς ἡ νίκη.
 Ἀλλὰ τοιαῦτα ὄνειρα καὶ πάταγοι ἀέρων
 Δὲν σείουν τὸν ἐγκέφαλον οὐδὲ τῶν ἀπλουστέρων·
 Ἀλλὰ τὸ Κράτος στέκεται εἰς τέσσαρας ἀγκύρας
 Καὶ δὲν φοβεῖται τὰς μικρὰς τῶν ραδιούργων χειρᾶς.
 Ὁμοίως εἰς αἰγιαλοὺς λιμενισθεῖς τῶν χύχους
 Κι' ἀνεμοζάλης μακρυνῆς ἀκούων κωφούς ἤχους,
 Εἰς ὕπνον παραδίδεται ὁ ναύτης γαλιναῖον...
 Πλὴν θὰ κοιμᾶτε πάντοτε κ' ἡ Ἐξουσία πλέον;
 Πλὴν αἰωνίως ἄπρακτος νὰ μένη αὐτὴ πρέπει
 Καὶ μ' ὄμμα ξένον καὶ ἀργὸν τὴν γῆν αὐτὴν νὰ βλέπει;
 Ἐκατομμύρια δραχμῶν εἰς ταύτην κάθε χρόνον
 Ὑπὲρ τὰ δεκατέσσαρα τὸ ἔθνος μας πληρόνον,
 Δὲν ἔχει δικαιώματα εἰς πρόσοδον καμμίαν;
 Νὰ ἔχη δὲν εἶν' ἄξιον οὐδὲ Ἀκαδημίαν,
 Οὐδὲ Σχολὰς κἂν παιδικὰς καλῶς ὠργανισμένας
 Καὶ τῆς ἐλευθερίας του τὰς στήλας ὑψωμένας;
 Ὡς πότε ξενικὸς στρατός; Ὡς πότε καταχρῆσεις;
 Ὡς πότε ἀντελληνικαὶ τῶν ξένων προτιμήσεις;
 Ὡς πότε θάλασσα γυμνὴ ἀπὸ Ἑλλήνων σκάφη,
 Κι' ἀντὶ ναῶν καὶ πόλεων ἐρείπια καὶ τάφη;..

Τὰ γενικὰ συμφέροντα καθεὶς ὀπίσω βάλλει
 Καὶ εἶναι περὶ μερικῶν ἢ ἕρις ἢ μεγάλη·
 Καθεὶς περὶ τὴν τράπεζαν τῆς Ἐξουσίας τρέχει,
 Διὰ ὀλίγα ψύχαλα πολὺν ἀγῶνα ἔχει,

Ἀσχεῖται καὶ εἰς τὴν ὀσμὴν τῶν φαγητῶν ἀκόμα
 Κι' ὁ σιέλός του ἔρχεται στὸ λαίμαργόν του στόμα·
 Καὶ τὰ Γραμματικίδια, καθὼς περὶ τὸ θέρος
 Οἱ μύρμηκες γυρίζουσιν εἰς κάθε τόπου μέρος
 Καὶ κόκκους σίτου κι' ὄσπρια στὰς τρύπας τῶν συναΐζουν
 Καὶ διὰ τὸν χειμῶνά των τροφὴν προετοιμάζουν,
 Καὶ τὰ Γραμματικίδια δραχμίτσας μίαν μίαν
 Στοιβάζουν εἰς τὴν κώχην των μὲ σιωπὴν βαθεῖαν.

Ἰδὲ αὐτοὺς τοὺς ἔως χθὲς θερμούς μας Δημοκράτας
 Πῶς καμαρώνουν τὰ χρυσᾶ, ὑποῦ φοροῦν στὰς πλάτας,
 Πῶς ἐξετάζουν ἂν πολὺ τὸ τρίκωχον τοὺς πιάνη
 Καὶ ἂν μ' αὐτὸ στὸν οὐρανὸν ἡ κορυφὴ των φθάνη.
 Ὁμοίως καὶ οἱ πύθηκοι, ὁπότεν τοὺς χορεύουν
 Κι' ἀνθρώπου σχῆμα καὶ μορφὴν νὰ μιμηθοῦν γυρεύουν,
 Τὸν κουδουνάτον σκοῦφόν των στὴν κεφαλὴν των φέρουν
 Κ' εἰς τὸν καθρέπτην βλέποντες χοροπηδοῦν καὶ χάρου.

Τῆς Μοναρχίας βαθμηδὸν ὑψόνονται οἱ στύλοι
 Καὶ νὰ μᾶς κλείη ἀρχινᾶ ἡ Σιωπὴ τὰ χεῖλη·
 Καθεὶς Ὑπάλληλος φωνῆς ἰδίας του στερεῖται
 Κι' ὡς κώδων ἀπὸ ξενικὸν βραχίονα κινεῖται.
 Στοῦ Κυβερνήτου τοὺς καιροὺς συχνὰ εἰς τὰ Σχολεῖα
 Βιβλιοθήκας ἔβλεπες μὲ ξύλινα βιβλία,
 Πλὴν φέροντα ἐπιγραφὴν μεγάλων συγγραφέων
 Καὶ τίτλον τοῦ συγγραμματος πομπώδη καὶ ὠραῖον·
 Κ' αἱ Γραμματεῖαι σήμερον κατὰ τὴν σημασίαν
 Βιβλίων εἶν' ἐπιγραφαὶ ψευδῶν χωρὶς οὐσίαν.

Εἰς τὰς τερπνάς Κυκλάδας μας, τὰς ποντοφυτιένας,
 Εἰκόνας τερατουργικὰς καὶ μόλις ξεθαμμένας
 Κρατοῦσα εἰς τὰς χειρὰς τῆς ἡ Δεισιδαιμονία,
 Φερολογεῖ καὶ γέροντας καὶ νέους καὶ παιδιὰ·

Εἰς Νάξον, μετὰ τελετῆς καὶ κρότου τῶν σημάτων
 Συνάζει ὄχλον εἰς ἐνὸς βοσκοῦ ἀγύρτου ἄντρον·
 Εἰς Σύραν, στὰ παράθυρα τοῦ Λίβις νυκτερεύει
 Καὶ τὸν σοφὸν διδάσκαλον, τὸν Βάμβαν, φυγαδεύει·
 Τοὺς ὄφθαλμούς της κάλυμμα σκεπάζει αἱματώδεις·
 Βιβλίων τέφραν φέρουσιν οἱ μισροὶ της πόδες·
 Κ' ἡ Ἱερά Ἐξέτασις κατόπιν της στοὺς δρόμους.
 Περιπατοῦσα μὲ πυρὰς καὶ μ' αἱματώδεις νόμους
 Καὶ τὸ θυμιατήριον κρατοῦσα καὶ τὴν δᾶδα,
 Ἦν Ἰσπανίαν ἄφησε καὶ τρέχει στὴν Ἑλλάδα.
 Δοῦ τ' ἀποτελέσματα τῆς τόσης ἀμελείας
 Ἦς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τρανῆς μας Γραμματείας!
 Πὸ τὰ Μοναστήρια καὶ ἀπὸ τὰ κελεῖα
 Ἰσὸν ἑκατομμύριον δραχμῶν ἡ Ἐξουσία
 Νάζει κατ' ἐνιαυτὸν, καὶ πλούτη ταμιεύει
 Χὶ ἱερὰ κανδύλια καὶ ἄμφια καὶ σκεύη·
 Ἄλ' εἰς διάστημα ἐτῶν τεσσάρων ὀλοκλήρων
 Λίνει τὸν λαὸν τυφλὸν καὶ ἀμαθῆ τὸν Κληρὸν!
 Ὡς; πότε θέλει μόνον τοῦ τό ἔθνος ταξειδεύει;
 Ἐπότε θέλει μόνον τοῦ βραδέως προσδεύει;
 Ἐτῆς θαλάσσης τὸ ὑγρὸν καὶ ἄλμυρόν πεδίων
 Οἷως δίχως ναύκληρον περιπλανᾶται πλοῖον,
 Ἡένδρον, ὅπου γεωργοῦ δὲν προσεγγίζει χέρι,
 Οἷως εἰς τὴν ἔρημον καρποὺς ἀγρίους φέρει.
 Θὲς ἄνεμος τὴν θάλασσαν ἐκίνει καὶ ἀνεκύκα·
 Μίλλον μου φιλόσοφον εὐρέθην εἰς τὴν Πνύκα,
 Τάτλαι κυμαίνόμενον τῆς εὐγλωττίας πάντων·
 Ἄνδρ' τὸ Συμβούλιον, ἡ Πνύξ ἡμῶν τῶν ζώντων,
 Στίμματά μας ἤρχετο, καὶ τὴν μελαγχολίαν
 Πιν συνησθαινόμεθα εἰς τὴν παραλληλίαν.

Στραφεῖς ὁ φίλος πρὸς ἐμὲ καὶ πρὸς τὸν Παρθενῶνα,
 Μὲ εἶπε τότε μὲ ψυχῆς ἀληθινὸν ἀγῶνα·
 « Δὲν ὁμοιάζουν οἱ ναοὶ ἐκεῖν' οἱ τεθραυσμένοι,
 « Αἰ κολοβαὶ στῆλαι αὐταὶ, τὰ ἐλλειπῆ τεμένη,
 « Δὲν ὁμοιάζουν γίγαντας ἐκ τάφων ἐξελθόντας
 « Κ' εἰς πρσαθημαίους τῶν καιρῶν ἀποθανόντας;
 « Καὶ ὅτι βλέπετε δὲν φρονεῖς εἰς κρημισμένον θρόνον
 « Καθήμενον τὸ Φάντασμα τῶν παρελθόντων χρόνων;
 « Δὲν θέλομεν ἐπανιδεῖ τὸν κόσμον τὸν ἀρχαῖον,
 « Καὶ δὲν θὰ ἐπιστρέψωσιν οἱ Δημοσθένης πλέον;
 « Καὶ ἡ Ἑλλάς μας πάντοτε λαμπρῶν ῥητόρων χήρα,
 « Στὰ στήθη της κοχλάζοντα θὰ κρύπτῃ τὸν κρατῆρα; .. »
 Βραδέως ἐθαδίζομεν, κ' ἐσπέρα ἀνεμώδης
 Εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀττικῆς μᾶς εὔρε τὰς ἀμμώδεις·
 Κ' εἰς σκέψεις ἀφινόμεθα, ὄρωντες τὰς ἐκτάσεις
 Τοῦ κυανοῦ ὀρίζοντος τῆς κυανῆς θαλάσσης·
 Ἄλλ' ἀργυρᾶ στὸν οὐρανὸν ἀνέτειλε σελήνη,
 Καὶ διεχύθη ἔξαφνα καὶ λάμψις καὶ γαλήνη·
 Εἰς τὸ Αἰγαῖον ἤστραπτον μακρόθεν αἱ Κυκλάδες
 Ὡς λευκοφόροι ἀδελφαὶ, ὡς τ' οὐρανοῦ Πλειάδες.
 « Ὡ γῆ μεγάλη, ἔκραξα, ὦ χώρα τῆς εὐκλείας,
 « Καὶ αὐθις βλάστησε κἄνεν φυτὸν ἐλευθερίας! .. »
 Σὺ δὲ, ὅστις τὴν Μοῦσάν μου ἐμπαίζεις καὶ χλευάζεις
 Καὶ Ἀληκτῶ καὶ Μέγαϊραν πανδημῶς ὀνομάζεις,
 Σωτῆρ πολυπαθέστατε, τὴν τόλμην σου οἰκτείρω
 Καὶ ἀπὸ σέ τὸ κάλυμμα δὲν θέλω ν' ἀποσύρω.
 Ἡ Μοῦσά μου μισάνθρωπος δὲν εἶν', ὡς λέγεις, ὅμως
 Καὶ οὐδὲ τοῦ σταδίου της ἀνώμαλος ὁ δρόμος·
 Τὰς προγραφὰς δὲν ἔψαλε καὶ τὰς καταδιώξεις,
 Κ' ἐφείσθη κἄν τὰ λείψανα τῆς ἐθνικῆς μας δόξης!

Καὶ ὅταν εἰς τοῦ Ἰσο-Καλέ κατάδετος τὸν βράχον,
 Ὁ γέρον ὁ ἀγαπητὸς ἐκρίνετο τῶν Βλάχων
 Κ' ἡ λαιμοτόμος ἤγγιζε τὰς γηραιάς του τρίχας,
 Δὲν ἐπεμβῆκεν εἰς ἀνδρὸς ἀδικουμένου τύχας.
 Τὸ τρίκωχον δὲν ἔβιγε τὴν κόμην σου ἀκόμα,
 Καὶ μὲ ἠπείλεις μὲ θρασὺ τῆς Ἐξουσίας στόμα...
 ὦ! ἀς ἀκούσῃ καὶ αὐτὴ φωνὴν γενναίου στήθους·
 Πολλάκις ἔθρεψεν ἐμὲ ἐ ὀβολὸς τοῦ πλῆθους·
 Διόγει ὁ Ἀπόλλων μου πρὸ χρόνων ιδιώτης,
 Καὶ πένης Βελισάριος, τοῦ ἔθνους στρατιώτης,
 Νὰ φέρῃ δὲν ἐρυθριᾷ εἰς χεῖράς του τὸν δίσκον,
 Στὸν Μάρκον ὕμνους κελαδῶν καὶ εἰς τὸν Κραΐσκον.

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Ἀ Λ Λ Η Λ Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α .

Ἐξ Ἀθηνῶν, 6 Μαΐου.

Εἰς τὴν πρώτην ἐπιστολὴν σ' ἔγραφα, φίλε, περὶ τῆς δια-
 τρηγούσης εἰς τὴν Πρωτεύουσαν μεγάλης κινήσεως διὰ τὴν
 συμπλήρωσιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἄλλ' ἔκτοτε μυστη-
 ριῶδης σκέπη ἐκάλυψε τὴν πολιτικὴν σκηνὴν, καὶ δι' αὐτὸ
 εἰς τὸ τελευταῖον γράμμα δὲν ἐδυνήθη νὰ σὲ ἀναγγείλω
 ἄξιόν τι λόγου περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Σήμερον τὸ
 σκότος διεσκέδασθη ὁ βασιλεὺς ἀνεχώρησε, καὶ τὸ Ἰπουρ-
 γεῖον ἔμεινεν ἀσυμπλήρωτον, τοῦ μὲν Κυρίου Ρίζου κατέ-
 χοντος τρεῖς ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τέσσαρας Γραμματείας, τοῦ δὲ
 Κυρίου Λασσάνου ἡμίσειαν μόνον. Εἶν' ἀληθὲς ὅτι αἱ ἐλ-
 πιίδες τρέφουσι τοὺς κενοὺς βροτῶν, καὶ ὅτι
 τοιοῦτοί τινες ματαιόφρονες νομίζουν μέχρι τῆς στιγμῆς ταύ-
 τῆς πιθανὴν τὴν διορισμὸν νέων Γραμματέων. Ἄλλ' αἱ προσ-
 δακίαι αὐταὶ θέλουσι βαθμηδὸν διαλυθῆ μετὰ τῶν ἀτμῶν τῆς
 Μηδείας μακρυνομένης ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Ποῦ ὁ βασιλεὺς μας ποντοπορεῖ, καὶ διατὶ ἐπεχείρησε τὴν
 ὀδοπορίαν ταύτην; Ἴδου νέον στάδιον εἰς τὴν γόνιμον φαντα-
 σίαν τῶν Ἑλλήνων, τοῦ μὲν πλαστοργουόντος εἰς τὴν ιδέαν του
 βασιλίσσαν ὠραῖαν καὶ θησαυροῦς ἀκενώτους, τοῦ δὲ ὑποθέ-
 τοντος ὅτι πρωτόπειρος ὁ μονάρχης μας, ἀπεδήμησεν εἰς τὴν
 ἐσπερίαν Εὐρώπην ὡς ὁ μάγας Πέτρος διὰ νὰ μάθῃ τὴν δύσκολο-

λον τέχνην τοῦ κυβερνᾶν. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ὁ Ὀθων φεύγων εἶδε τὰ βλέμματα τῆς Ἑλλάδος ἀκολουθοῦντα τοὺς ὑδραύλακας τοῦ πλοίου του, καὶ ὅτι μετ' ὀλίγον θέλει ἐπανέλθει ποθεινότερος. Οἱ Ἕλληνες εἴμεθα εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς θερμῆς πρὸς τὴν Μοναρχίαν ἀγάπης, διότι βλέπομεν ὑπὸ τὴν συγκέντρωσιν τῆς διοικητικῆς δυνάμεως εἰς χεῖρας ἐνὸς τὴν κατάπυξιν τῶν ἐμφυλίων στάσεων καὶ τὴν ἐναρξίν τῆς ἐθνικῆς προόδου μας. Εὐτυχῆς ἡ Μοναρχία ἂν, ἀκούουσα τὴν φωνὴν τοῦ ἔθνους ζητοῦντος πολίτευμα ἐλεύθερον, προοδευτικὴ καὶ ὄχι ὀπισθοδρόμος δύναμις, ἐχθρὰ των προνομίων καὶ τῶν προλήψεων, ἐγκαθήσῃ φρονίμως μεταξὺ λαοῦ ἀνέκχθεν δημοκρατικοῦ, ἀπαιτοῦντος λόγον εἰς πᾶσαν πράξιν καὶ κυβερνωμένου ἀπὸ μόνην τὴν διάνοιαν!

Ἀναχωρῶν ὁ βασιλεὺς, ἀφῆκε δύο διατάγματα· διὰ μὲν τοῦ ἐνὸς ἐνεπιστεύθη τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον συνεργαζόμενον εἰς ἀναγκαίαις ὑποθέσεις μετὰ τῶν τριῶν Ἀντιπροέδρων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ προεδρευόμενον ἀπὸ τὸν Ἀρχιγραμματέα· διὰ δὲ τοῦ ἄλλου ἔδωκεν εἰς τὸν αὐτὸν Ἀρχιγραμματέα τὴν πληρεξουσιότητα νὰ διευθετήσῃ τὸ Κράτος, εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις, ὅπως ἤθελεν ἐγκρίνει, καὶ νὰ ἐξώσῃ ἢ νὰ διορίσῃ ὁποιοῦσδήποτε πρώτους Ὑπουργηματικούς ἢ θελε νομίσει ἀναγκαῖον. Καθεὶς ἐνταῦθα κατὰ τὰ διάφορα συμφέροντά του καὶ τὰς διχφορίας του σχέσεις κάμνει διαφόρους ὑπομνηματισμοὺς εἰς τὰ διατάγματα ταῦτα. Εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ δυστυχίαν ἡ μεγάλη ἔρις γίνεται ἀκόμη περὶ τῶν προσώπων, καὶ ὄχι περὶ τῶν πολιτικῶν δοξασιῶν· ὅλοι σχεδὸν, παρμελοῦντες τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον, ζητοῦμεν νὰ ὑποστήσωμεν ὡς καλὸν καὶ δίκαιον ὅ,τι μόνον ἰδιαιτέρως μᾶς ὠφελῆ.

Σ' ἔγραψα ἐσχάτως, ἂν ἐνημῆσαι, ὅτι ἐψιθυρίζετο λόγος

περὶ καταλύσεως τῶν Νομαρχιῶν. Ἐν περὶ τούτου νομοσχέδιον ἐσυζητήθη τὴν εἰκοστὴν πρώτην Ἀπριλίου εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Ψευδῶς ἐδημοσίευσεν Ἐφημερίς τις ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συνεδριάσεως ὁ Κύριος Δρόσος Μανσώλας ἐπαρουσιάσθη κρατῶν εἰς τὴν μίαν χεῖρα τὸ νομοσχέδιον καὶ εἰς τὴν ἄλλην τὸ περὶ αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν Συμβούλων διάταγμα. Ἡ ταπεινὴ στάσις ὅπου κατήντησαν σήμερον οἱ Κύριοι Ὑπουργοὶ μας συγχωρεῖ νὰ πιστεύσωμεν τοιαύτην μεγαλειότητα εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματέα, καὶ οἱ Σύμβουλοι ἐξ ἄλλου μέρους, ἄνθρωποι ὅλοι τοῦ ἀγῶνος, τόσον εὐκόλως δωροδοκοῦνται; Ὁ Κύριος Μανσώλας οὐδ' ἐφάνη μάλιστα εἰς τὴν συζήτησιν, καὶ μόνος ὁ Κύριος Σπυρίδων Ἀντωνιάδης, ὡς βασιλικὸς Ἐπίτροπος, ὑπεστήριξε τὸ περὶ καταργήσεως τῶν Νομαρχιῶν νομοσχέδιον· αὐτὸ δὲ τόσον ἄθλιον εὐρέθη, ὥστε διὰ τὰς πολλὰς ἐπιδιορθώσεις δὲν διετήρησεν οὐδὲ ἐν τῶν συνθετικῶν του στοιχείων, ἀλλ' ἐπαθεν ὅ,τι καὶ ἡ τριακόντορος τοῦ Θεσείως ἐκείνη ναῦς, ἦτις, καθὼς ὁ Πλούταρχος διηγεῖται, ἐκ τῆς πολλῆς ἐπισκευῆς εἶχε καταντήσει νὰ μὴ σώζῃ οὐδὲ μόριον τῆς πρώτης ὕλης τῆς.

Ἄν οἱ δημοσιογράφοι κρίνωσιν ἄξιον νὰ ὀμιλήσωσι περὶ τούτου, δὲν πρέπει νὰ λυπηθῶσι διὰ τὴν κατάρκυσιν ἐνὸς κρείου τῆς διοικητικῆς ἀλύσεως, ἀλλὰ νὰ ἐλκευολογήσωσι τὰς αἰωνίους προπαρρασκευὰς καὶ ματαιοπονίας τῆς Κυβερνήσεως, ἐτοιμαζομένης πάντοτε νὰ ἐργασθῇ καὶ μὴ ἐργαζομένης ποτὲ, μοχθοῦσης πολὺν χρόνον νὰ διοργανίσῃ τὸ Κράτος καὶ ἀφινούσης αὐτὸ ἐπὶ τέλους ἀδιοργανιστον. Ἰδοὺ κατὰ τὸ νέον νομοσχέδιον ἐγένεν ἴσως ἡ διοικητικὴ μηχανὴ ἀπλουστέρα, καὶ τὸ ἔθνος ἐμβαίνει πλειότερον εἰς ἀφῆν μετὰ τῆς Κυβερνήσεως· ἰδοὺ οἱ ἄνθρωποι τῆς πείρας, οἱ ἄνθρωποι

τοῦ ἀγῶνος ἐσυστήθησαν παρὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὡς ἄξιοι νὰ λάβωσι κατὰ προτίμησιν τὰς διοικητικὰς θέσεις· ἰδοῦ, Κύριε Ἰπουργέ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἰδοῦ ὁ νέος σου τρόπος τοῦ διοικεῖν καθιερώθη· σὲ περιμένομεν λοιπὸν νὰ βάλῃς πλέον εἰς ἐνέργειαν τοὺς δῆμους, τὰ δημοτικὰ καὶ τὰ ἐπαρχιακὰ Συμβούλια· ἀπηυδῆσαμεν μεταβάλλοντες καθ' ἡμέραν τύπους· οἱ ἄνθρωποι τοῦ πλήθους, οἱ συλλογιζόμενοι Ἕλληνες θέλομεν πράγματα.

Εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας συζητοῦνται ἀκόμη τὰ φορολογικὰ σχέδια· τὸ ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τέλος ἐνεκρίθη ἀπὸ τὸ Οἰκονομικὸν Τμήμα· ἀλλὰ τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ χαρτοσήμου δὲν θέλει, ὡς λέγεται, γίνεαι δεκτὸν, εἰμὴ ἀφ' οὗ ἐλαττωθῆ κατὰ τὰ τρία τέταρτα, τὸ δὲ ἐπὶ τῶν οἰκοδομημάτων ἀπεβλήθη διόλου, καὶ ὁ ποιμενικὸς φόρος ἤδη ἐλαφροῦται, ὥστε τὸ Συμβούλιον, καὶ ἂν διὰ τ' ἀναπόφευκτα ἔξοδα τῆς Ἐπικρατείας κλίνη πρὸς ἐπιβολὴν τινὰ δοσιμάτων μεγαλητέραν τῆς ἐνεστώσης, ζητεῖ ὅμως νὰ καταστήσῃ ὅσον τὸ δυνατόν ἰσόρροπα τὰ ἐπιτιθέμενα βάρη, διανέμον σαῦτα κατ' ἀναλογίαν πρὸς ὅλας τὰς κλάσεις τῶν πολιτῶν. Ἰπενθυμίζομεν ἐν τοσοῦτῳ εἰς τοὺς Συμβούλους ὅτι πατριωτικὸν μὲν εἶναι νὰ κατορθώσωσιν ὥστε ἡ Ἑλλὰς νὰ ἐπαρκῆ διὰ τῶν εἰσοδημάτων τῆς εἰς τὰς ἀναγκαίας τῆς δαπάνης καὶ ν' ἀπαλλαχθῆ οὕτως ἀπὸ τὰς ἐπηρείας τῶν ξένων, ἀλλ' ὅτι συγχρόνως δὲν εἶναι δίκαιον οὔτε ἡ τοιαύτη πρὸς τοὺς Ἀξιωματικούς Παιδαροὺς σπατάλη τῶν ἐθνικῶν χρημάτων νὰ διαμένῃ, οὔτε ὁ περὶ προικοδοτήσεως νόμος νὰ φυλάττεται ἀνέπαφος καὶ διὰ παντὸς ἀνενέργητος. Τὸ ἔθνος ἔχει πόρους καὶ μέσα ἰκανὰ ὑπάρξαι. Οἱ γηραιοὶ πρόμαχοί μας δώσαντες εἰς νυμφίον τὴν Ἑλλάδα, ἐπρομηθεύσαν προῖκα πλουσίαν εἰς αὐτὴν ἀπονίπτουσι τὰς χεῖρας ἂν ὁ νυμφίος, μὴ μεταχειριζόμενος τὴν προῖκα, πε-

νητεύῃ, καὶ οὐδὲ χρεωστοῦμεν νὰ δίδωμεν νέους φόρους ἡμεῖς, ἐν ᾧ ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἄφθονον πηγὴν πλούτου ἔμπροσθέν τῆς. Τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους, συντεθειμένον ἐκ τῶν ἀρίστων τοῦ ἔθνους, ἂν ἔχῃ αἰσθησιν δικαιοσύνης, ἂν ἔχῃ ἀληθῶς τιμὴν καὶ τόλμην ἑλληνικὴν, πρέπει νὰ τὴν δείξῃ σήμερον, ἀποβρίπτον πᾶσαν περὶ νέων φορολογικῶν πρότασιν, ἕως ὅτου δὲν ἐλαττωθῶσιν αἱ πρὸς τὸ ξένον Στρατιωτικὸν ὑπέρογκοι μισθοδοσίαι, ἕως ὅτου δὲν ἐνεργηθῇ ὁ περὶ διαχειρίσεως τῆς ἐθνικῆς γῆς νόμος.

Ἐρχομαι ἤδη, φίλε μου, νὰ σὲ ἀναφέρω περὶ τριῶν μεγάλων εὐτυχημάτων τῆς Ἑλλάδος, θέτων συγχρόνως ὑπ' ὄψιν σου καὶ τὰ ἐκ τούτων αὐτοσχεδιά μου πορίσματα.

Πρῶτον εὐτυχέστατον συμβάν, κλειὸν διὰ πολλὰ ἔτη, ἂν ὄχι διὰ πάντοτε, τὴν ἄβυσσον τῆς ἀναρχίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι ἡ κατάπαυσις τοῦ κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν φοβεροῦ στασιασμοῦ καὶ τῆς πλατυθείσης καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν στερεὰν Ἑλλάδα ληστείας. Οἱ ἀποστάται, ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Ἰωάννου Βαῖρακτάρη, εἶχον κατὰ πρῶτον κτυπηθῆ ἀπὸ τὸν Θεόδωρον Γρίβαν τὴν δωδεκάτην Μαρτίου εἰς τὸ χωρίον Βούτυρον, καὶ τὴν δεκάτην τρίτην εἰς τὴν Καλλιδρόμην. Ὁ αὐτὸς Συνταγματάρχης καὶ ὁ Ἰωάννης Μαμούρης πολεμήσαντες τοὺς ἔπειτα εἰς τὴν Φραγγίσταν, τοὺς κατεδίωξαν μέχρι τῆς γεφύρας Τατάρνας καὶ, διαβάντες τὸν Ἀγελῶν ποταμὸν, τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ ἰδίου μηνὸς ἔτρεψαν αὐτοὺς εἰς φυγὴν, συγκεντρωθέντας πλησίον τῆς Μονῆς λεγομένης Βαρατάδας καὶ πολιορκοῦντας ἐκεῖ στενωῶς τὸν Στρατηγὸν Κίτσον Ζαβέλλαν. Κατὰ τὴν ὀγδόην πάλιν Ἀπριλίου τοὺς ἔκλεισαν εἰς τὸ Λιαποχώριον, ὅπου τὴν ἐνδεκάτην ἐσύναψαν μάχην καὶ τοὺς ἐνίκησαν· τὴν δωδεκάτην τοὺς ἐβίασαν ν' ἀφήσωσι διὰ νυκτὸς τὴν θέσιν των, καὶ τέλος τὴν δεκάτην τρίτην, κυ-

νηγῆσαντές τους ἕως εἰς τὸ Θερεκῆσιον πλησίον τῶν τουρκικῶν συνόρων καὶ φρονεύσαντες ἢ ζωγρήσαντες πολλοὺς, διασκόρπισαν τὸ στράτευμά των ὅλον ἐκτὸς τῆς ἐλληνικῆς Ἐπικρατείας. Ἡ ἐπανάστασις ἐκείνη τῆς Μεσσηνίας, ἣτις ἐφάνη τόσον τρομερὰ καὶ τῆς ὑποίας ἡ κατάσβεσις τόσον ἐξυμνήθη, ἦτον παύσιον καὶ μικρόν τι, διὰ νὰ εἶπω οὕτω, πυροτέχνημα παρὰ βλαβερὸν πρὸς τὴν τῆς Ἀκαρνανίας. Ἀλλ' ἐλληνικαὶ μόνον χεῖρες ἐδυνήθησαν ν' ἀποσβέσωσι τὴν πυρκαϊάν ταύτην, καὶ οὕτως ἡ ξυνοκρατία καὶ ὁ στασιασμὸς ἐτάφησαν συγχρόνως εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν. Ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος, ἀναρχαῖος σήμερον πανταχοῦ πολέμιος τῆς ἀναρχίας, καὶ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ ἐλληνικοῦ ὀνόματος ἀπεστόμωσε καὶ δύο μεγάλα μαθήματα παρέσχεν· οἱ μὲν ταραζῆσαι ἐννοοῦν ὅτι μοχθοῦν εἰς τὸ ἐξῆς ματαίως, διότι δὲν εὐρίσκουν πλέον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡγῶν αἰ στήσιαστικαὶ φωναζέων, καὶ ὅτι δὲν ἐπικαύηται εἰς θρόνον σαλεύοντα ἡ Μοναρχία· ἡ δὲ Κυβέρνησις ἐννοεῖ καὶ αὐτὴ ὅτι τὸ ἔθνος ὄχι διὰ τῆς βίας, ἀλλὰ διὰ τῆς θελήσεώς του μόνης διοικεῖται, καὶ ὅτι ἐλληνικῶς μόνον ἡ Ἑλλὰς δυναμένη νὰ ὑπάρξῃ, δὲν ἔχει χρεῖαν τῶν ξένων στρατευμάτων, διότι τί ἐπραζάν αὐτὰ; ποῦ ἠνδραγαθήσαν; ποῖαν μάχην ἐδυνήθησαν νὰ δώσωσιν ἢ κατὰ τῶν ληστῶν ἢ κατὰ τῶν ἀναρχῶν; Πίστις ἀμοιβαία καὶ σωτήριος τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τοῦ ἔθνους πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἄρχεται ἀπὸ τῆς σήμερον, καὶ ἡ τάφος, ἡ χωρίσασα μέχρι τοῦδε ἀμφότερα τὰ μέρη, κλείεται τέλος πάντων.

Δευτέραν εὐτυχίαν οὐχ ἥττον μεγάλην φρονῶ, φίλε, τὴν παρὰ τοῦ Ράϊτ σύστασιν τῆς δανειστηρίου Τραπεζῆς. Τὰ κεφάλαιά της, συμποσούμενα εἰκοσιπεντὸν ἑκατομμύρια δραχμῶν, γύνονται εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸν Ἰούλιον μῆνα, καὶ ὁ τόκος τοῦ δανείου δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ διὰ μὲν τοὺς ἰδιώτας τὰ ἐξ ἐπι

τοῖς ἑκατὸν, διὰ δὲ τὴν Κυβέρνησιν τὰ τρία. Οὕτω καὶ ἡ χορηγήτρια τῆς κοινῆς ἀσφαλείας Κυβέρνησις στερεοῦται, καὶ τῶν ἰδιωτῶν μεταβάλλεται ἡ τύχη ἐπὶ τὸ κρεῖττον. Οὕτω καὶ ἡ Κυβέρνησις μας ἀποκαθίσταται ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὰς ἄλλας Κυβερνήσεις, καὶ οἱ πολῖται της ἀπὸ αὐτὴν. Ἡ σύστασις αὐτοῦ τοῦ καταστήματος δύναται δικαίως νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ δευτέρα τῆς Ἑλλάδος ἀνεξαρτησία. Ἰπότες αὐτοὺς τοὺς Ἰπουργοὺς μας, τοὺς Συμβούλους τῆς Ἐπικρατείας, τοὺς μεγάλους καὶ μικροὺς Ἰπαλλήλους, τοὺς Προκρίτους τῶν Ἐπαρχιῶν, αὐτοὺς ὅλους τοὺς πολῖτας τῆς διανοητικῆς κλάσεως, ὑπότες, λέγω, τούτους πλουσίους μετὰ παρέλευσιν τινῶν ἐνιαυτῶν καὶ ἱκανοὺς νὰ ζῶσιν ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα των· πόσον τὸ θερμόμετρον τοῦ πατριωτισμοῦ των θέλει ἀναεῖ! Πόσον τὸ φρόνημά των θέλει ἐξανδρωθῆ! Πῶς ἡ ψιττακίζουσα σήμερον γλωσσά των τὸ ναί, θέλει μάθει νὰ προφέρῃ τότε καὶ τὸ ἀρνητικὸν ὄχι! Πόσον ἐκ τῆς ἐκπαιδεύσεως συγχρόνως ἡ Ἑλλην ἀνυψούμενος εἰς τὸν χαρακτῆρα, θέλει φανῆ ἀξιότιμος εἰς τὸν κόσμον!

Τρίτον ὄχι μικρὸν εὐτύχημα τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ θεωρήσωμεν καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς μέχρι τοῦδε παρεμποδισθείσης τελευταίας δόσεως τοῦ δανείου. Περιττὸν εἶναι ν' ἀνακρίνω ἂν τὰ χορηγηθέντα εἰς τὴν ἐλληνικὴν Κυβέρνησιν δάνεια καλῶς ἢ κακῶς ἐξωδαύθησαν. Πᾶς Ἑλλήν σκεπτόμενος, (ὅλοι δὲ ἀπὸ τὸν βοσκὸν μέχρι τοῦ σοφολογιωτάτου σκεπτόμεθα,) ἀναγνωρίζει τὴν ἀλήθειαν ὅτι ἂν, ἀντὶ νὰ ἐλῶσι τὰ παυαρικὰ στρατεύματα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπεφασίζετο παρὰ τῆς τριπλῆς Συμμαχίας νὰ διαμένωσιν εἰς αὐτὴν τὰ γαλλικὰ μέχρι τῆς ὀργανίσεως ἐλληνικοῦ Τακτικοῦ, καὶ Τακτικὸν ἐλληνικὸν ἤθελεν ὀργανισθῆ καὶ δεκαπέντε περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν οἰκονομικὴ ἤθελε γίνεαι. Ἀλλὰ σήμερον

δτε καὶ τὸ ἔθνος μετὰ τὸσαύτας δαπάνας ἔμεινεν ἄνευ τακτο-
ποιηθέντος στρατεύματος καὶ ἡ Κυβέρνησις ἄνευ τῶν ἀναγκαι-
κίων χρηματικῶν πόρων, δτε ἄλλο ἀγαθὸν δὲν ἔχρημεν, εἰ-
μὴ τὴν ἀσφάλειαν τῆς πολιτικῆς μας ὑπάρξεως, ἐρωτῶ τοὺς
ἀγαπῶντας τὴν πατρίδα των Ἕλληνας ἂν συμφέρῃ τὸ τῆς
πολιτείας ἡμῶν οἰκοδόμημα ν' ἀνατραπῆ καὶ αὐθις. Πρῶτοι
εἰς τὸ νὰ παραινωμεν τὴν οικονομίαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν,
πρῶτοι εἰς τὸ νὰ ζητῶμεν τὴν ἐλάττωσιν τῆς πολυδαπάνου
μισθοδοσίας τῶν στρατιωτικῶν Παυαρῶν καὶ τὴν κατάπαυ-
σιν τῶν κλοπῶν, ὅσαι καθ' ἡμέραν γίνονται εἰς δημοσίους οἰ-
κοδομὰς ἐκτελουμένας παρὰ τοῦ Μηχανικοῦ, πρῶτοι τέλος
πάντων εἰς τὸ ν' ἀπαιτῶμεν τὴν καθιέρωσιν τῶν συνταγμα-
τικῶν ἐλευθεριῶν μας, δὲν κρύπτομεν ὅμως ὅτι ἐπιθυμοῦμεν ἐν-
ταῦτῳ καὶ τὴν διατήρησιν τῶν καθεστώτων. Ἐχόντες τοιαύτην
ἄρχὴν σταθερὰν, καὶ μὲν χαίρομεν διότι τὸ γαλλικὸν Ἵπουρ-
γεῖον διὰ τοῦ φθίσαντος κατὰ τὴν τετάρτην Μαΐου Ἀτμοκι-
νήτου εἰδοποιεῖ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἀποστέλλει
ἀμέσως πρὸς αὐτὴν πέντε ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἀλλὰ κά-
μνομεν συγχρόνως πρὸς τοὺς Κυρίους Ἵπουργοὺς μας τὴν
παρατήρησιν ὅτι τὰ χρήματα καταναλίσκονται, ὁ καιρὸς πα-
ρέρχεται καὶ ἡ νεολαία τῆς Ἑλλάδος κινδυνεύει νὰ διαφθαρή,
νὰ μείνῃ παντάπασι τετυφλωμένη, καὶ ὅτι χρεωστοῦν οἱ
Κύριοι νὰ συλλογισθῶσι τέλος πάντων σπουδαίως περὶ τοῦ
ἀντικειμένου τοῦ πλέον οὐσιώδους, τοῦ πλέον ἱεροῦ, τῆς ἐκ-
παιδεύσεως τοῦ ἔθνους... Θεεὶ ἐπουράνιε! ἡ Χίος, ἡ μόλις
ἑκατὸν χιλιάδας κατοίκων τρέφουσα, ἐδυνήθη ἐπὶ Τουρκοκρα-
τίας νὰ συστήσῃ Ἀκαδημίαν, καὶ ἡ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι, ἡ κατ'
ἔτος πρὸς ἑξήκοντα εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς ὑπὲρ τὰ δεκατέσσαρα
ἑκατομμύρια, δὲν ἀπέκτησεν ἐν Λύκειον ἀκόμη! καὶ ὕστερον
ὑπάρχει Γραμματεία Ἐκπαιδεύσεως! καὶ ὕστερον ὑπάρχου-

σιν Ἰπλάλληλοι αὐτῆς! καὶ ὕστερον ὀργίζονται διότι ὀμιλοῦ-
μεν ὑπὲρ τοῦ φωτισμοῦ τῶν συμπολιτῶν μας, ὑπὲρ τῆς ἐκτε-
λέσεως τοῦ σκοποῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ἐκινήσαμεν τὸν κατὰ τῶν
Τούρκων ἀγῶνα!

Δὲν ἔχω, φίλε μου, ὡς ἄλλοι τινὲς τὸ προτέρημα νὰ εὐ-
χαριστῶμαι εἰς ὅλα, οὐδὲ δύναμαι ὡς αὐτοὶ μὲ τὸ μεγαλύ-
νον τὰ πράγματα μικροσκοπίον ν' ἀνακαλύψω τὰ ἀόρατα
τῶν Ἵπουργῶν μας ἀριστουργήματα... Ἄν, παρατηρῶν τὴν
νέαν ἐποχὴν, καθ' ἣν εἴμεθα, εὐρίσκω αὐτὴν ἐποχὴν στερεώ-
σεως τῶν καθεστώτων καὶ εἰρηνοποιήσεως ἐσωτερικῆς, δὲν
ἀρκοῦμαι ὅμως εἰς τὴν ἡσυχίαν μόνην. Ναί, μέγα καλὸν
ἤδη ἔγαινε διότι ἀφῆκαν οἱ Φατριάρχαι ἡσυχους ἡμᾶς τὰ
παίγνια τῶν χειρῶν των, καὶ διότι αἱ φατρίαι ἡσχισαν ν' ἀπο-
σβύνονται. Ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ βαδίσωμεν πλέον· πρέπει
καὶ νὰ φέρωμεν εἰς τέλος τὸ κοινωνικὸν μας οἰκοδόμημα· πρέ-
πει, ὅταν ἐπιστρέψωσιν οἱ Κομματάρχαι μας οὗτοι, νὰ ἔχω-
μεν νὰ τοὺς εἰπῶμεν· « Ἰδοὺ ἡμεῖς οἱ νέοι καὶ διάδυχοί σας
τί ἐπράξαμεν· ἐτακτοποιήσαμεν νομοθεσίαν, ἐκάμαμεν ὀργανι-
σμούς διοικητικούς, συνεστήσαμεν Ἐκπαιδευτήρια, διωργανί-
σαμεν ἐθνικὸν στρατὸν, ἐξεπληρώσαμεν τὰ τῆς ἐπαναστά-
σεως χρέη πρὸς τοὺς θεμελιωτὰς τῆς ἰδοῦ δήμοι ἐλεύθεροι,
τοπικὰ Συμβούλια ἐλεύθερα, Βουλὴ ἐπίσης ἐλεύθερα, Δικα-
στήρια ἀνεξάρτητα. Ἐλθετε καὶ σεῖς, ἀδελφοί, ἀλλοτε κιν-
δυνώδεις καὶ σήμερον προσφιλεῖς καθήσατε εἰς τὴν γωνίαν
αὐτὴν τῆς Ἑλλάδος, ὅπου θέλουν συγκαθῆσαι αἱ ἐνθυμήσεις
τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεών σας μόνον, ὄχι τῶν
διαίρέσεων καὶ διχονοιῶν σας. »

Σ' ἔγραψα, φίλε μου ἀγαπητέ, πολλὰ καὶ διεξοδικὰ, ὑπερ-
βαίνοντα τῆς ἐπιστολῆς τὰ ὅρια, πλὴν ἀναγκαῖα, νομιζῶ,
διὰ νὰ σὲ δώσω κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν σου εὐκρινῆ τῆς ἐνεσῶ-

σης μας καταστάσει, ιδέαν, τὴν ὁποίαν ὁ μὴ εὐρισκόμενος εἰς τὴν Καθόδραν δὲν δύναται νὰ ἔχη.

Ο ΑΜΕΡΙΜΝΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΗΔΟΝΟΣ
ΠΑΟΥΣΙΟΣ.

Καθεὶς ἔχει τὸν ἰδιαιτερόν του τρόπον τοῦ συλλογίζεσθαι. Ὁ μὲν Ἰπουργός μας φρονεῖ ὡς τὸ μὴ περαιτέρω τῆς ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας νὰ διαπερᾶ μετὰ τὴν ἀργυροκέντητον στολήν του δύο σειρὰς σπουδαρχῶν, χαρίζων εὐνοϊκὰ μειδιάσματα εἰς τοῦτον, μονοσυλλάβους λέξεις εἰς ἐκεῖνον, καὶ βάλλων τὴν προστάτιδα δεξιάν του εἰς τοὺς ὤμους τοῦ ἄλλου, νὰ ὑπογράφη χωρὶς ἀπὸ τὴν ἄκραν μεγαλοφυΐαν του ν' ἀναγινώσκη, νὰ προσκαλῆται εἰς βασιλικὰ γεύματα χωρὶς ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν χαρὰν του νὰ τρώγη, καὶ τέλος μίαν ἡμέραν νὰ συνεργασθῆ μετὰ τοῦ βασιλέως χωρὶς ἀπὸ τὴν πολλὴν σημασιχότητά του νὰ γνωρίζη πότε καὶ πῶς. Ὁ δὲ κλεινὸς Ἰφημεριδογράφος μας, (καθεὶς κανὼν ἔχει καὶ τὰς ἐξαιρέσεις του,) νομίζει ἑπακρον εὐτυχίας νὰ κερδίῃ κατ' ἔτος τρεῖς ἢ τέσσαρας χιλιάδας διστύλων, ὑβρίζων, ἂν ἔχη ὄρεξιν, ἐκ τῶν ὀκτακοσίων χιλιάδων, (συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἰδίου,) μόνον τὰς ἑπτακοσίας ἑννεήκοντα ἑννέα χιλιάδας καὶ τοὺς ἑννεακοσίους ἑννεήκοντα ἑννέα κατοίκους τῆς Ἑλλάδος, νὰ περιπατῆ ἀγέρωχος εἰς τὰς ὁδοὺς ὡς παραστάτης τῆς κοινῆς ὑπολήψεως, νὰ ὑπογελά πρὸς ὄσους σήμερον δὲν κτυπᾷ καὶ νὰ κατὰφια πρὸς ὄσους αὔριον σκοπὸν ἔχει νὰ τραυματίσῃ, νὰ μὴ φοβῆται διὰ τὰς δημοσιευομένας ὑβρεις του τὰ Δικαστήρια, ἔτοιμος πάντοτε ν' ἀποστείλῃ πρὸς αὐτὰ ὡς ὑπεύθυνον τὴν ἀνυπόδητον Ἑλληνά του, καὶ νὰ δέξεται

καὶ ὑπερηφάνως τοὺς ταπεινοὺς χαιρετισμοὺς τῶν Γραμματέων καὶ τῶν Συμβούλων τῆς Ἐπικρατείας, προσκυνούντων ὄχι αὐτὸν, ἀλλὰ τὴν ἐπὶ τῆς πλάτης του εἰκόνα τῆς Ἐλευθεροτυπίας, καθὼς τὰ τοῦ μύθου μετακομιζόμενα ἱερὰ λείψανα.

Ἀλλ' ἐγὼ, Κύριοι, δὲν φρονῶ ἄλλο ἡδονικότερον, παρὰ νὰ ἦμαι εἰς μαλακὸν κάθισμα ἐξαπλωμένος, νὰ ἔχω τοὺς πόδας μου τὸν ἓνα ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ νὰ εὐρίσκωμαι εἰς ἐντελῆ ἀπραξίαν, ὥρας ολοκλήρους μὴ προσφέρων οὐδὲ γρῦ καὶ στιγμὰς πολλὰς μὴ σκεπτόμενος τίποτε. Εἰς τοιαύτην σώματος θέσιν καὶ εἰς τοιαύτην νοῦς στάσιν, (ζητῶ συγγνώμην ἀπὸ τὴν Εὐαγγελικὴν Σάλπιγγα,) στοχάζομαι ὅτι εὐρίσκονται καὶ οἱ ὄσιοί μας εἰς τὸν παράδεισον, ἀπρακτοῦντες δι' ὅλης τῆς αἰωνιότητος καὶ ἀναμασσῶντες τὴν ἀργὴν μακαριότητα. Αὐτὴν τὴν ἡδονὴν ἐντελεστέραν ὅλων τῶν ἄλλων ἐνόμισαν καὶ οἱ Ἴταλοι, ὀνομάσαντές τὴν γλυκυτάτην ἀεργίαν, (dolce far niente,) οἱ Ἴταλοι, ἀφ' οὗ ἀπελπίσθησαν νὰ πράξωσιν ἀξιόν τι ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τοὺς ἐδέσμευσαν τὰς χεῖρας οἱ Παραδουνάβιοι. Εἰς αὐτὴν τὴν ἡδονὴν κατέφυγα καὶ ἐγὼ, ἀφ' οὗ εἶδα ὅτι ἄλλο καλῆτερον εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχει τις νὰ κάμῃ, παρὰ νὰ σταυρώσῃ τὰς δύο χεῖράς του καὶ νὰ χάσκη, ἀφ' οὗ εἶδα ὅτι πλησιάζομεν νὰ ὁμοιάσωμεν κατ' ὅλα τοὺς δευτεροτόκους μας ἀδελφοὺς, τοὺς Ἴταλοὺς, οἵτινες ἔχουν καὶ αὐτοὶ ὡς ἡμεῖς προγόνους λαμπροὺς, φαντασίαν ζωηρὰν, ὠραῖον οὐρανὸν καὶ συνταγματικὴν ἐλευθερίαν οὐδὲ ἰῶτα.

Πῶς ὀνομάζομαι; δὲν ἀξίζει νὰ τὸ μάθετε, διότι ἀκόμη ἀπὸ τὴν Βυζαντινὴν δὲν ἐξέχωσα κανὲν αὐτοκρατορικὸν ὄνομα καὶ νὰ σολισθῶ μετὰ τοῦτο καθὼς ἄλλοι. Ποῖόν εἶναι τὸ ἐπάγγελμά μου; Ὡ! εἴμ' ἔτοιμος νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ, Κύριοι, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐλάβετε τὸσον σοφὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν ἐπιτηδευμάτων εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Ποῦ κάθημαι; οὐδὲ

τοῦτο σᾶς τὸ λέγω, δεῖτε, ἂν σήμερον χωρὶς νὰ κηρύξω τὴν κατοικίην μου δὲν μ' ἀφίνουν ἤσυχον αἱ ὄχληροί, τί θέλω πάθει αὔριον ἀφ' οὗ ὅλοι τὴν γνωρίσουν; Μικροὶ μεγάλοι τότε θέλετε μ' ἐπισκεφθῆ διὰ νὰ εὐχαριστήσετε μόνον τὴν περιέργειάν σας· ἀμελής ἐγὼ, δὲν θέλω σᾶς ἐπιστρέφει τὰς ἐπισκέψεις· ὑπερήφανοι σεῖς καὶ μυιέγκριχοι, θέλετε κατὰ τὴν καλὴν σας συνήθειαν μὲ κολλήσει κἀνὲν ἄρθρον εἰς τὸν Σωτήρα· θέλω σᾶς ζητήσῃ κρυφίως ἰκκνοποιήσῃν διὰ ὄπλων· θέλετε μ' ἐνάξει φανερά εἰς τὰ Κριτήρια ἐπ' ἐγκλήματι μονομαχίας, καὶ θέλω πληρώσει Δικηγόρον διὰ νὰ μὲ ὑπερασπίσῃ, δικαστικὰ ἔξοδα διὰ νὰ καλοζήσωσιν οἱ Γραφεῖς τῶν Δικαστηρίων σας, καὶ χαρτόσημον τῆς δικαστικῆς πράξεως διὰ νὰ ἔχη ἀργύρια ἡ Κυβέρνησις σας νὰ κλοπληρόνη τοῦς Ἰπαλλήλους τῆς.

Ἐλλην τὴν καταγωγὴν καὶ πρὸ χρόνων ἰκανῶν ἔμπορος εἰς Ἀγγλίαν, συνεισέφερα διὰ χρηματικῶν δόσεων καὶ ἐγὼ εἰς τὸν ἱερόν ἀγῶνα τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλὰ δὲν κατεσκεύασα τότε Φρεγάτας διὰ τὸν Μεγμεδαλῆν, διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐτιμήθη σήμερον μὲ βαθμὸν ἐλληνικοῦ Προξένου. Ἀποκτήσας εἰσοδήματ' ἑσάρας χιλιάδας Ἀγίων Γεωργίων στερεώνων, ἦλθα ἰδιώτης εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τεσσάρων χιλιάδων χρυσῶν καθαλλαρέων μου, δυνατέτερος οὕτω καὶ τοῦ Ἰβραίμου.

Τριάκοντα τριῶν ἐτῶν μόνις, ἐγεύθη ὅλα τὰ τοῦ κόσμου καὶ κόρον ἔλαθα ὄλων. Εἶδα καὶ εἰς τὰς Ἀκαδημίας τὸν πεφουσημένον τοῦ λογιωτάτου τύπον, καὶ εἰς τὰ Κοινοβούλια τὸν ὑποκεκρυμμένον τοῦ ἐλευθερόφρονος πόνον τοῦ νὰ διαδεχθῆ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ὡς τυράννους ἐπολέμει. Ἐπίστευσα κατ' ἀρχάς εἰς τὸν ἔρωτα· πλὴν μετ' ὀλίγον ἐνόησα ὅτι ἄλλοτε μὲν ὡς ὁ Ζεὺς πρέπει νὰ καταβαίη τις διὰ χρυσῆς βροχῆς

εἰς τὰ στήθη τῶν ὠραίων, ἄλλοτε δὲ ὅτι τὰ ῥόδινα χεῖλη ἔχουν ἀκάνθας καὶ φιλοῦντα μᾶς πληγόνουν.

Ἐξ ἤδη μῆνας ζῶ εἰς Ἀθήνας τὸν τρυφηλότετον, τὸν ἀμεριμνότατον καὶ τὸν εὐτυχέστατον βίον. Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἀνατέλλοντος διαπερῶσι μόνις τὰ μετάξινα καὶ χρυσοκράσπεδα παραπετάσματα τῶν παραθύρων μου. Στηρίζων τὸν ἀγκῶνά μου εἰς μαλθακὰ προσκέφαλα καὶ τεντόνων τοὺς πόδας μου εἰς πολυτελεῖς ἰωνικοὺς τάπητας, περιπλανῶ τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὸν τριγύρω πλοῦτον τοῦ θαλάμου μου... Ἡ θύρα μου κρούεται; διατάττω τοὺς ὑπηρετάς νὰ μὴ τὴν ἀνοίξωσιν οὔτε εἰς τὸν φατριαστὴν, ὅστις ἀπὸ τὴν αὐγὴν ἔρχεται νὰ μὲ πονοκεφαλῆσῃ μὲ τὸν Κωλέττην τοῦ ἢ μὲ τὸν Μαυροκορδάτον του, οὔτε εἰς τὸν ἰατρὸν, ὅστις ἔρχεται νὰ κατασκοπεύσῃ τὴν χροιάν τοῦ προσώπου μου καὶ νὰ μ' εὐχηθῆ ἐνδομύχως τὸν πυρετόν, μέλλοντα νὰ αἰτιολογήσῃ τὰς πολυδάπανους ἐπισκέψεις του, οὔτε εἰς τὸν ἀργὸν τοῦ ἀγῶνος ἄνθρωπον, ὅστις ἔρχεται νὰ πῆ μετ' ἐμοῦ τὸ ποτόν τῆς Μόκας καὶ νὰ χαρῆ τὴν εὐωδίαν, τὴν ὁποῖαν διαχέουν εἰς τὸν κοιτῶνά μου τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ῥόδα καὶ κρίνα, ὕστερον δὲ ἀναχωρεῖ ὠχρὸς ἀπὸ τὸν φθόνον καὶ καταρῶμενος τὴν ἐπανάστασιν... Μὲ φέρουν φακέλλους ἐπιστολῶν; κάμμιαν δὲν ἀνοίγω, ἢ, ἂν ἐνίοτε ἀποσφραγίσω τινὰς, μόνις δύο τρεῖς λέξεις ἀναγινώσκω μὲ χασμηρυτὰ καὶ τὰς ῥίπτω ἀμέσως, ἀφινόμενος πάλιν εἰς τὴν τερπνὴν ἡμιληθαργίαν τοῦ νοός μου... Ποῖοι δὲ μὲ γράφουν; εἰς διακριτικώτατος τῆς Πελοποννήσου Δήμαρχος, ὅστις, μαθὼν ὅτι συχνάζω εἰς τοῦ Ἀρχιγραμματέως Ἀρμανσπέργου, ζητεῖ δι' ἀλλεπαλλήλων γραμμάτων νὰ καθιερωθῆ δι' ἐμοῦ ταχέως ὁ δημοτικὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ εἰς Ναυπλιώτης κατάχρεως, ὅστις, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπάτησα τὸ ἐλληνικὸν ἔδαφος, δι' ἐπανειλημμένων μυριάκις παρακλήσεων

μὲ κυνηγεῖ καὶ μὲ ζητεῖ δάνεια, δίδων με εἰς ὑποθήκην τὰ ἔρημα καὶ τρεῖς ἤδη ἐνεχυριασμένα κτίριά του· εἰς Στρατιωτικός τῆς Ἀρκαδίας, ὅστις, βάλλων ὑπ' ὄψιν μου τὰς παλαιὰς νίκας του, μὲ παρακινεῖ νὰ ὑπάγω μὲ τὰ καύματα εἰς τὰ Πατήσια νὰ ὁμιλήσω ὑπὲρ τῶν δικαίων του τὸν Στρατηγὸν Τσώρτσην, ἐν ᾧ ὁ Στρατηγὸς Τσώρτσης ὕδοιπορεῖ ἐν τοσοῦτω εἰς Ἀκχρνανίαν.

Ἀνοίγω μὲ χεῖρα βεβαρυμένην καὶ πίπτουσιν ἐκ τῆς ἀργίας κάμμιαν τοῦ Βαλτερσκώπτου μυθιστορίαν, διατρέχω σελίδας τινὰς καὶ μετ' ὀλίγον ἐκ τῆς ἡδονῆς ἀποκαρῶμαι... ἢ, ὄλος αἰσθητικότης, πλήρης φλογερῶν πόθων, ἀνεγείρομαι καὶ εἰς τὸ παράθυρόν μου ζητῶ ν' ἀναπνεύσω τὴν ὄσσερὰν τῆς ἀνοίξεως αὐραν... βλέπω πέραν εἰς τὴν ἐκτεταμένην χλόην νεανίδας μὲ τὰ ποικιλόχροα γαλλικὰ σκιάδια τῶν περιπλανωμένας, καὶ γελῶν διὰ τὴν ὅχι τόσον μεγάλην τῶν ἐπιτηδειότητά εἰς τὸ νὰ μιμηθῶσι τὸ εὐκίνητον καὶ τὸ ἐλαφρόπουν τῶν Γαλλίδων, ἐπανέρχομαι εἰς τὴν προτέραν μου ἀπάθειαν.

Ἐξαιφνης φορτικός τις σπουδαρχίδης, ἀπατῶν τὴν ἐπαγρύπνησιν τοῦ θυρωροῦ μου, ἔρχεται νὰ μὲ ταραξῆ· ὄλος σχήματα, ὄλος κινήσεις καὶ πάθος εἰς τὴν φυσιογνωμίαν του καὶ, « ἀκούεις με; ἀκούεις με; » φωνάζων συνεχῶς, μὲ διηγείται τὰς μεγάλας θυσίας του, μὲ πανηγυρίζει τὰ ἔξοχα προτερήματά του καὶ προσπαθεῖ νὰ μὲ ἀποδείξη ὅτι ἀναξιοπαθεῖ, μὴ διορισθεῖς ἀκόμη Ἰπουργός διὰ νὰ τὸν ἀποφύγω, ἀρχίζω νὰ περιπατῶ εἰς τὸν κοιτῶνά μου μὲ ἀκολουθεῖ ὁ φίλος καί, κυνηγῶν ἀνηλεῶς τὰ ὠτά μου, μὲ παρακινεῖ νὰ ἔμβω εἰς τὰ πολιτικά· ἀντιστέκομαι μὲ κλαυθμηρὰν φωνήν, ἐν ὀνόματι τῆς πατρίδος ἐξακολουθεῖ νὰ μὲ ὁμιλῆ· ποῖος ἔχει τὰς ἀρετάς μου; ἐμὲ ἡ Ἑλλὰς περιέμενε πρὸς ἐμὲ πρὸ πολλοῦ

ἤδη χρόνου ἀπέβλεπε· μὲ προτρέπει νὰ μορφώσω νέον Ἰπουργεῖον καὶ νὰ παραδεχθῶ σύντροπον αὐτόν, τὸν πιστότατον, τὸν εὐκρινέστατον, τὸν συλλαβόντα ἔρωτα πρὸς ἐμέ.

Ἡ συνδιάλεξις παύει νὰ ἴηαι μονότονος· ἄλλος ἔξωθεν ἀκούσας τὴν ὁμιλίαν μας, ἐμβαίνει χωρὶς ἄδειαν τὸ φρούριον τοῦ οἰκήματός μου τοιουτοτρόπως βιαζόμενον, μὲ παραδίδει πόδας καὶ χεῖρας δεδεμένον εἰς τὴν συναναστροφήν δέκα καὶ πολλακίς εἰκοσιν ἀνθρώπων.

Αὐτὸς, φουστανελοφόρος ρήτωρ, ἄνθρωπος καθ' αὐτὸ τοῦ ἀγῶνος καὶ εἰς τὴν παράστασιν τῶν δικαιωμάτων του ὡς μόνον τῶν εἰκόνων του χρῶμα μεταχειριζόμενος τὸ αἷμα, ζητεῖ ν' ἀποκλείσῃ ἐκ τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας πᾶσαν ἰκανότητα, πᾶσαν ἀρετὴν μὴ αὐτόχθονα.

Ἐκεῖνος, ἀναγνώσας εἰς τὰς Ἐφημερίδας περὶ τῶν Οὐίγγ και Τορὶ τῆς Ἀγγλίας, περὶ τῶν Καρολισῶν καὶ Φιλιππισῶν τῆς Γαλλίας, διίσχυρίζεται ὅτι καὶ ἡ Ἑλλὰς πρέπει νὰ ἴηαι διηρημένη συστηματικῶς εἰς δύο ἢ τρία κόμματα, ἐρίζοντα καὶ διαπληκτιζόμενα πρὸς ἄλληλα· ὁ αὐτὸς τῶν ιδεῶν κύκλος, εἰς τὸν ὁποῖον δύο ἤδη χρόνους περιστρέφεται ὁ Σωτήρ!

Ἀρχίζει ἔπειτα ἡ ἐπίκρισις τῶν ἐν τοῖς πράγμασι, δηλαδή ἐκ τῶν ἐκτὸν ἢ διακοσίων ἀνθρώπων, ὅσοι διεκρίθησαν εἰς τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἐλληνικοῦ ἀγῶνος, μόνις ἀπομένουσι δύο ἢ τρεῖς ἀδυσφημητοὶ καὶ ἀσυκοφάντητοὶ, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη διότι ἔλαβον τὴν τύχην ν' ἀποθάνωσιν. « Ἡ κοινὴ τῆς Ἑλλάδος ὑπόληψις! (τότε φωνάζω ἐγώ) ἤγουν ἡ περὶ ἀλλήλων ἰδέα διακοσίων ἀνθρώπων δυσφημηθέντων ἀμοιβαίως εἰς τὰς Ἐφημερίδας ἀπὸ τὰ 1821 μέχρι τῶν 1836! »

Γίνεται λόγος ἔπειτα περὶ Εὐρώπης. Ἡ Ρωσσία μᾶς φο-

βεῖται ὡς κληρονόμους τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἀνοίγει ἄδου στόμα καὶ ζητεῖ ἐκ τῆς Ἄρκτου νὰ μᾶς καταπῆ. Ἡ Μεγάλη Βρετανία μᾶς φθονεῖ διὰ τοὺς ναύτας μας. Ἡ Γαλλία μᾶς γνωρίζει φιλελευθέρους καὶ μᾶς θέλει συμβοηθούς εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν θρόνων τῆς γῆς... Ὁ Βάτραχος κατὰ τὸν μῦθον ζητεῖ νὰ γείνη Βαῦς, τεντώνεται καὶ κινδυνεύει νὰ διαρραγῇ!

Ἐν τοσούτῳ εἰς τῶν συνδιαλεγομένων, ἀποκοπτόμενος τῶν ἄλλων, πλησιάζει πρὸς τὰ ὠτά μου καὶ μὲ λέγει μυστικῶς νὰ τὸν δανείσω πέντε χιλιάδας δραχμῶν διὰ νὰ συστήσῃ Ἐφημερίδα· μὲ βεβαιώνει δὲ ὅτι ὄχι μόνον θέλει μὲ ἀποδώσει τὸ χρέος, ἀλλ' ὅτι καὶ μέγα κέρδος θέλει μὲ προσπορίσει· καὶ διὰ τοῦτο μὲ ἀπκριθμεῖ λεπτομερῶς εἰς τὰ δάκτυλά του πόσας πηγὰς πλοῦτου ἔχει, καὶ τὰς εὐρίσκει ὀκτὼ πρώτην, τὴν κατὰ τοῦ Ἀρχιγραμμαματέως καταφορὰν τοῦ δευτέρου, τὴν κατὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας μάχην του, καὶ ἄλλας ἀκόμη ἐξ, τὰς κατὰ τῶν ἐξ Ἰπουργείων ἀδιαλλάκτους τοῦ ἐριδάς. « Ἐν Ἰπουργεῖον, (λέγει,) δύο Ἰπουργεῖα, ἐξ Ἰπουργεῖα, τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους, ὁ Ἀρχιγραμμαματέως... πόση ἄρθρος ὕλη ὕβρειων! πύσοι συνδρομηταί! πόσα τάληρα! Διὰ νὰ τὸν ἀποτρέψω ἐγὼ, τὸν ἐνθυμίζω τὰ Δικαστήρια. « Μπα! (φωνάζει αὐτός·) στέλλω τὸν ὑπεύθυνον συντάκτην μου καὶ ἀπολογεῖται πρὸς τὸν Κουτουριώτην, ἢ Ζαίμην, ἢ Μικρομιχάλην τὸν ἐπέτυχον δὲ τοιοῦτον, ὥστε, καὶ ἂν καθήσῃ ἐπτὰ χρόνους εἰς τὴν φυλακὴν, θέλει ἔχει ἀκόμη ἐπτὰ δάκτυλα πάχος εἰς τὸν λαιμόν του. Τὸν ἀποδεικνύω τελευταῖον ὅτι ἀπὸ τὰς πέντε χιλιάδας δραχμῶν, τὰς ὁποίας μέλλει νὰ καταβάλῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, θέλει λαμβάνει τόκον τέσσαρα μόνον εἰς τὰ ἑκατὸν, καὶ ὅτι ἐπιμένως θέλει ζημιωθῆ. Καγγιάζει ἐκείνος καὶ φω-

νάζει· ἑκατὸν τοῖς ἑκατὸν... ἠξίῳρω ἐγὼ... ἀκουσέ με μόνον, καὶ ἦρα τὴν τέχνην... »

Ὡ μωρία! ὦ ἀθλιότης! ῥίπτομαι τότε εἰς τὴν ὠραίαν μου ἄμαξαν, ἀφίνων τὴν φωλεάν μου εἰς τοὺς γύπας, οἴτινες, περὶ ὄνου σκιάς λογομαχοῦντες καὶ διασχιζόμενοι, φεύγουσιν ὕστερον καὶ αὐτοί.

Διατρέχω τὴν πόλιν τοῦ Κέκροπος· ἐδῶ τὸ Θησεῖον· ἐκεῖ καλύβαι· ἐδῶ ῥύμυαι πλατύταται καὶ μεγαλοπρεπεῖς· ἐκεῖ ὁδοὶ στενωπαὶ καὶ πλήρεις ἐρειπίων· πανταχοῦ ὁ σφυρὸς κινεῖται, ὁ σίδηρος μαλάττεται, ὁ μύλυθος βέει, τὸ ξύλον τεκταίνεται, ὁ λίθος ξέεται καὶ ἡ πόλις ἀνεγείρεται! « Ὡ Ράιτ! Ράιτ! (φωνάζω κατ' ἐμαυτόν·) διάχυσε εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ θυμπτουργὰ ἑκατομμύριά σου, καὶ χόρτασε τὴν πεινῶσαν αὐτὴν καὶ πνευματῶδη φυλὴν τοῦ Προμηθέως! »

Ἰπάγω εἰς τὸ πρωτοφανὲς θέατρον· πλησίον τοῦ ἀρχαίου Ὠδείου, ὅπου τὸ πάλαι τοῦ Σοφοκλέους ἢ Ἀντιγόνη ἀπέσπα τριάκοντα χιλιάδων θεατῶν τὰ δάκρυα, ἐπὶ σαθρῶν καὶ κλονουμένων ξύλων καθήμενος, γελῶ ἐγὼ διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν ἀτέχνων σκηνικῶν τῆς νέας Ἑλλάδος.

Πολλάκις παρευρίσκομαι καὶ εἰς τὰς ἑσπερινὰς συναναστροφάς. Αἱ Ἀσπασίαι τοῦ Περικλέους δὲν εἶναι πλέον εἰς τὰς Ἀθήνας. Πόση γέλωτος ὕλη! Ποία ζῶσα κωμῳδία!.. Ὡ! γλυκύταται περῶσιν αἱ ἡμέραι μου εἰς Ἀθήνας, ἀφ' οὗ ἐξέμαθα τὴν βιωτικὴν τέχνην! Γελῶ δὲ ὅλα, καὶ διὰ τὰ πράγματα καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους· δὲν λυποῦμαι διὰ κανέν· ἀπολαμβάνω τὸ παρὸν πίνων σταλαγμὸν πρὸς σταλαγμὸν τὸ νέκταρ τῆς ζωῆς, καὶ ἀμεριμῶ διὰ τὸ μέλλον.

Βλέπων ἐνίοτε τοὺς Ἰπουργοὺς τῆς Ἑλλάδος, καταπλήτομαι, (εἰν' ἀληθές,) διὰ τὴν ἐξέχουσαν διάνοιάν των, διὰ τὴν μεγάλην των δόξαν, καὶ συναισθάνομαι γαργαλισμὸν τινα νὰ φορέσω καὶ ἐγὼ τὸ σκιάδιόν των. Ἄλλ' ἀναμετρῶν ἔπειτα

καὶ τὴν δουλείαν αὐτῶν καὶ τὴν ἰδικήν μου ἀνεξαρτησίαν, μακαρίζω τὴν στάσιν μου, καὶ διὰ ν' ἀποσοβήσω τὸν βάσκα-
νον δαίμονα πτύω τρεῖς εἰς τὸν κόλπον μου...

Πλησίον τῶν Ἀθηνῶν ἠγόρασα κηπίδιον ὠραῖον καὶ χω-
ρικὸν οἶκον. Ἐκεῖ ἔρχονται συχνὰ καὶ ὁ Ἰπουργηματικός
καὶ ὁ λόγιος, καὶ εἰς τὴν θέαν μου ἀποσπῶσι τὸ σκιαδίον ἐκ
τῆς κεφαλῆς των· ἐγὼ δὲ, καίτοι βλέπων ὅτι χαιρετῶσι τὰς
στερλίνας μου μᾶλλον ἢ ἐμέ, ἠδονὴν κρυφίαν αἰσθάνομαι καὶ
πληρόνω τὸν κοινὸν φόνον εἰς τὴν ἀνθρώπινον ἀδυναμίαν.
Πολλάκις ἐκεῖθεν, ὅταν ὁ κώδων τοῦ ἀγροτικοῦ ναοῦ ἀναγγέλ-
λῃ τὴν ἐσπέραν καὶ μὲ τὸ ἄροτρον ἐπιστρέφῃ ὁ γεωργὸς εἰς
τὴν πενιχρὰν στέγην του, ὑπάγω πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν προσ-
φέρω μέρος τοῦ χρυσοῦ μου διὰ ν' ἀγοράσῃ βόας, ἢ νὰ νυμ-
φεύσῃ τὴν ἐνήλικον κόρην του· εὐλογεῖ αὐτὸς τὴν εὐεργετίδα
χειρᾶ μου, τὴν καταβρέχει μὲ τὰ δάκρυά του καὶ τὰ ἰδικὰ
μου ἄφθονα ρέουσιν ἀπὸ ἠδονῆν... Ὡ! πλοῦτε! σὺ εἶσαι εἰς
ἐμέ ἢ πηγὴ ὕλων τῶν ἀνθρωπίνων τέρψων. Σὺ καὶ εἰς τὸν
φιλόσοφον ἀκόμη ἀρέσκεις, καὶ δι' ἄλλο αὐτὸς δὲν σὲ καταφρο-
νεῖ, παρὰ διότι δὲν δύναται νὰ σὲ ἀποκτήσῃ.

« Σὺ δ' ἐγένετο οὐδεὶς μεστὸς εὐδεπώποτε·
ἀλλ' ἦν τάλαντά τις καὶ τρία καὶ δέκα,
πολύ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ λαθεῖν ἑκατάδεκα·
καὶ τὰ τῶν ἀνύσπται, τετραράκοντα βούλεται,
ἢ φθοῖν εὐ βιωτὸν αὐτῶ τὸν βίον »

Οἱ θεοσεβεῖς τοῦ καιροῦ μας.

Εἶναι σχεδὸν ἓν ἔτος, ἀφ' οὗ ἡ ἐπίδειξις τῆς θεοσεβείας
ἔγενεν ὁ γενικὸς τυρμὸς τῆς Ἑλλάδος, ἀφ' οὗ αἱ γονυκλισίαι
καὶ νηστεῖαι μᾶς ἐπανῆλθον σῶσι, καὶ ὅχι μόνον οἱ Σταυροὶ

τοῦ Σωτῆρος, ἀλλὰ καὶ οἱ πρὸς τὸν Σωτῆρα σταυροὶ καὶ με-
τάνοιοι εἶναι εἰς μεγίστην τιμὴν. Γνωρίζω ἓνα τοῦ Βολταί-
ρου καὶ τοῦ Ἐλβετίου ὀπαδὸν, μετὰ τοῦ ὁποίου ἄλλοτε εἰς
Παρισίους ἐφιλονεῖκον ἐγὼ θερμῶς ὑπὲρ ὑπάρξεως Θεοῦ καὶ
ἀθανασίας ψυχῆς, καὶ ὅστις σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα φιλο-
νεικεῖ μετ' ἐμοῦ θερμότερον ὑπὲρ τῶν θαυματουργημάτων
τῆς ἐν Τήνῳ Παναγίας καὶ τῶν ὀπτασιῶν τοῦ ἐν Νάξῳ ἀγύρ-
του βοσκού. Ἡ μεταφρασις τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Διαθήκης
παρὰ Νεοφύτου Βάμβρα φαίνεται κρίμα ἐφέτος εἰς ἐκεῖνον,
ὅστις ἐζήτει συνδρομητὰς πέρυσιν διὰ τὴν τύπωσιν τῶν παρ.
αὐτοῦ μεταχλωττισθέντων Ἐρειπίων τῆς Παλμύρας τοῦ Βολ-
ταίου. Ἄν ἤμην δὲ πρὸ μικροῦ εἰς Σύρον, ἴσως ἤθελα λιθο-
βοληθῆ καὶ αὐτὸς ἐγὼ ὡς μὴ προσθέτων καὶ τὸν ἰδικόν μου.
λίθον κατὰ τῶν παραθύρων τοῦ Κυρίου Λίθου, Ἐπιτρόπου τῶν
ἀμερικανικῶν Σχολῶν.

Μ' ὅλον ὅτι κἀμὲν τὴν αὐγὴν καὶ τὴν ἐσπέραν τακτικὰ
τὴν προσευχὴν μου καὶ ὡς καλὸς ἐπιμένως Χριστιανὸς δὲν ἔχω
νὰ φοβηθῶ τὸν ἀφορισμὸν τῆς ἱερᾶς μᾶς Συνόδου, ἀκόμη ὅμως
δὲν κατεγράφη ὑπὸ τὴν σημαίαν κἀνεὸς τῶν δύο ἱερῶν φα-
τριῶν, αἱ ὁποῖαι διαχωρίζουν τὸ Αἰγαῖον, καὶ δὲν εἶμαι θια-
σώτης τῶν θαυμάτων οὔτε τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Τήνου,
οὔτε τῆς Ἀργοκοιλιοτίσσης τῆς Νάξου. Ἀγαπῶν νὰ πίνω
τὸν οἶνον καὶ τῆς Τήνου καὶ τῆς Νάξου ἐπίσης, σὰς ἐξομολο-
γοῦμαι τὴν ἀμαρτίαν μου ὅτι δὲν βλέπω τὸν δάκτυλον τοῦ
Σατανᾶ εἰς τὰ Σχολεῖα τῶν Ἀμερικανῶν. Αἱ λοιπὸν, τὸ πι-
στεύετε; κατ' αὐτὰς εὐρεθεὶς μεταξὺ λογίων τινῶν ὑπηρε-
τησάντων ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὸν ἑλληνικὸν ἀγῶνα, ἐτόλμησα νὰ
προφέρω ὅχι μίαν περίοδον, ὅχι μίαν φράσιν, ἀλλὰ μίαν μό-
νην λέξιν ὑπὲρ τῶν ἀμερικανικῶν καταστημάτων· ὡς ἐκ συν-
θήματος ἠγέρθησαν ὅλοι κατ' ἐμοῦ φωνάζοντες· « ἄρον! ἄρον!
σταύρωσον αὐτόν! » Οἱ θεοὶ ὅμως οὔτοι Χρυσόστομοι καὶ

Βασιλαιοι, βεβαιώητε, ἀπὸ τὰ 1821 ἔτι εἶχον ἀκόμη κοινωθήσει τῶν ἀχράντων Μυστηρίων.

Παρατηρήσατε εἰς τὰς Ἀθήνας ἄνδρα τινὰ μεσαίας ἡλικίας, ἐνδεδυμένον εὐρωπαϊκῶς, ψαλμωδοῦντα συγνάκις εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰς συναναστροφάς, τὸ Χερουβικὸν καὶ ὁμιλοῦντα πάντοτε διὰ ῥητῶν τοῦ Εὐαγγελίου; Ἀγαπῶν αὐτὸς νὰ γεμίξη τὴν κοιλίαν του ἀπὸ καλὰ φαγητὰ καὶ οἴνου; εὐώδεις καὶ μετὰ τὸ γεῦμα πολλὰκις κονδυλῶν ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ στομάχου του, μᾶς κράζει· « μὴ μεριμνᾶτε τί φάγητε καὶ τί πίητε. » Ἀκόρεστος χρημάτων καὶ ταμιεῦων ὀβολῶν ἐπὶ ὀβολῶν, συχνὰ μᾶς ψάλλει λαρυγγιστῶς· « ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ὅτι οὐ σπεύρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν, οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας. » Φηρῶν εἰς τὰς τελετὰς τὴν ἀργυροκέντητον στολὴν του καὶ ὑποβλέπων αὐτὴν εὐχαρίστως, λέγει πρὸς τοὺς ἰδιώτας· « περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ, οὐδὲ νήθει. » Συνευθυμῶν καὶ συγχορεύων μετὰ τῶν νεανίδων, λέγει μετὰ φιλοσοφικῆς ἐμβριθείας καὶ σοβαρότητος πρὸς τοὺς νέους· « εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης, ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν. » Διὰ νὰ λάβω καὶ ἐγὼ μέρος τῆς ἀγιότητος του, ἠθέλησα νὰ ἐξελθῶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν περίπατον. Εἰς πᾶσαν στιγμὴν ὁ φίλος μ' ἐσταμάτει καθ' ὁδόν, λέγων καὶ ἀπὸ ἐν ῥητόν. Διαβαίνων ἀπὸ οἰκίαν ὑπουργικὴν καὶ βλέπων δύο Γραμματεῖς τοῦ Κράτους καθημένους εἰς τὸν ἐξώστην, ἀνέκραξε πρὸς αὐτούς· « ἡμεῖς ἐστέ τὸ ἄλλας τῆς γῆς, ὑμεῖς ἐστέ τὸ φῶς τοῦ κόσμου. » Ὑπεμειδίασαν οἱ Κύριοι Ὑπουργοὶ καὶ ἠθέλησαν, ἀπὸ μετριοφροσύνης ἴσως, ν' ἀποποιηθῶσι τὸν ἔπαινον. Ὁ συνήθης ἐν τοσοῦτῳ ἄνεμος τῶν Ἀθηνῶν ἐφύσα, καὶ ἡ κόνις πυκνὴ ἀνυψούτο· ἕκκαμα εἰς τὸν Εὐαγγελικόν μου τὴν παρατήρησιν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸν δρόμον διὰ νὰ μὴ τυφλωθῶμεν ἀπὸ τὸν

κενιορτόν. Αὐτὸς οἰκτεῖρων με διὰ τὴν ὑπὲρ τῶν ὀφθαλμῶν μου φροντίδα καὶ συγχρόνως καλύπτων τοὺς ἰδικούς του με τὰς δύο του χεῖρας, με ἀπεκρίθη· « εἰ ὁ ὀφθαλμὸς σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ. » Εἰς μίαν ἔπειτα πολυάνθρωπον στενωπὸν ἐστάθη πάλιν κατὰ τὴν συνήθειάν του· τὸν εἶπα ὅτι ἐμποδίζοντες τὸν κόσμον διαβαίνοντα, ἐκινδυνεύομεν νὰ καταπατηθῶμεν ὑπὸ τοῦ ὄχλου. Ἄλλ' αὐτὸς πρὸς μόνην ἀπόκρισιν βραπίσας διαβάτην, ὅστις ἠθέλησε νὰ τὸν σπρώξῃ καὶ νὰ προχωρήσῃ, ἐστράφη πρὸς ἐμὲ συμβουλευόμενος οὕτως· « ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ὅστις σε βραπίσῃ ἐπὶ τὴν δεξιάν σου σιαγόνα στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην. »

Συναναστραφεῖς, Κύριοι ἀναγνώσται, τὸν φίλον τοῦτον, ἔμαθα καὶ ἐγὼ παρ' αὐτοῦ ῥητὸν προσφορώτατον εἰς τὰ διατρέχοντα κατ' αὐτούς τοὺς καιρούς· παρακαλῶ δὲ νὰ μὴν ἠθέλε κανέν μελὸς τῆς μαυροφόρου κλάσεως ἐγγιχθῆ, ἐπειδὴ ὀρκίζομαι εἰς ὅλους τοὺς Ἁγίους ὅτι δὲν τρέφω κανένα ἐνοχον σκοπόν.

« Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δὲ εἰσὶ λύκοι ἄρπαγες. »

ὈΛΙΓΑ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ.

Ὁ Σωτὴρ προσέβαλεν ἐσχάτως τὸν ἐκδότην τῆς Ἑλληνικῆς Πλάστιγγος. Ἡμεῖς δὲν θέλομεν προσβάλλει, παρὰ τὸν Σωτῆρα μόνον. Ὁ Σωτὴρ ἐπεχείρησε τὴν ἀνάκρισιν τοῦ φιλολογικοῦ μας ἔργου ἀπ' ἀρχῆς. Ἡμεῖς δὲν θέλομεν ἐπιστήσει τὴν προσοχὴν μας, παρὰ εἰς ἐν μόνον φύλλον του τὸ ἀποβλέπον ἡμᾶς. Ἐδυνάμεθα τέλος πάντων διὰ στίχων ἀριστοφανικῶν νὰ καταστήσωμεν τὴν μάχην φοβερὰν. Δὲν κά-

μνομεν οὐδὲ τοῦτο. Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ Σωτῆρ θέλει ἐκτιμῆσαι τὴν συγκατάθεσίν μας ταύτην... εἰς τὰς παρούσας μάλιστα περιπτώσεις του...

Ὁ Σωτῆρ ἔχει δύο κείμενα, τὸ ἐν ἑλληνικόν, καὶ τὸ ἄλλο γαλλικόν... καὶ τὸ περίεργον, δὲν εἶναι πιστὸς οὔτε εἰς τὸ ἐν, οὔτε εἰς τὸ ἄλλο... ἔχει δύο γλώσσας· εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, (ἂν πρέπη νὰ ὀνομασθῇ ἑλληνικὴ,) μᾶς οἰκονομεῖ εἰς τὴν γαλλικὴν, μᾶς δυσφημεῖ... εἰς ποίαν του ν' ἀποκριθῶμεν;..

Ἐκτὸς τούτου ὁ Σωτῆρ εἰς τὸ καθ' ἡμῶν ἄρθρον του ἔχει φλέγμα καὶ μεγαλεῖον ὑπουργικόν. Ὑπουργικαὶ ὑποσχέσεις καὶ ἀπειλαὶ ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἦθελεν εἰπεῖ τις ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ ἐπὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦδιότης Σωτῆρ ἐθεώρει τὴν Πλάστιγγα ταπεινὴν του Ἰπάλληλον. Μᾶς ἀναφέρει περὶ μισθοῦ μας· μᾶς φοβερίζει περὶ ἀφαιρέσεώς του· καὶ μὴ τὴν ἀληθεῖαν ἠθέλομεν σπεύσει νὰ κάμωμεν εὐθὺς τὴν ἀπάντησίν μας φοβούμενοι μήπως ἐξαίφνης ἤθελε φορέσει τὸ τρίκωρον καὶ μᾶς ἀφήσει ῥητορεύοντας εἰς τὸ μέσον, ἂν δὲν εἴχομεν τὴν πλήρη βεβαιότητα ὅτι δὲν ἐτρέχομεν τὸν παραμικρότερον ὡς πρὸς τοῦτο κίνδυνον καὶ ὅτι ἐτοιμάζετο ἡ Κυρία Διπλωματικὴ νὰ τὸν εἰπῇ, (καθὼς καὶ τὸν λέγει σήμερον)

« Ἐχω λόγους ἀνωτέρους... »

Αἱ Αὐλαὶ... ἐγὼ... τὸ ἔθνος... ἐξ ἑνός, ἐξ ἄλλου μέρους
θεωροῦντες... Εἶχα καὶ ἄλλα νὰ σέ 'πῶ... πλὴν τί τὸ κάμεις;
Δὲν σέ θέλουν Γραμματεῖα... αἱ συμμαχικαὶ Δυνάμεις... »

Ἀλλὰ πολὺ γρήγορα μᾶς ἐπῆρεν ὁ Σωτῆρ ὀπίσω τὴν εὐνοϊάν του. Δὲν λυπεῖται νὰ καταπατῇ ἐφέτος διὰ μιᾶς τοὺς ὠραίους καὶ ἀνθηροὺς στεφάνους, τοὺς ὁποίους μᾶς ἐπλεξε πέρυσιν. Εἶν' ἀληθές ὅτι ὁ Σωτῆρ δὲν εἶναι, παρὰ ἡμερολόγιον ἰδιωτικῶν σχέσεων καὶ δύναται νὰ μᾶς ἀποκριθῇ « χθές

ἔσύμφερε νὰ ὁμιλῶ κατ' ἐκείνον τὸν τρόπον· σήμερον συμφέροι νὰ ὁμιλῶ κατ' αὐτὸν. » Τὸν βεβαιόνομεν ὅμως ὅτι, ἂν ἐρυθριάσαμεν ἄλλοτε διὰ τοὺς ἐπαίνους του, δὲν ὠχριάσαμεν αὐτὴν τὴν φορὰν διὰ τοὺς ψόγους του. Γνωρίζομεν ὅτι πάσχομεν ταῦτα κοινὰ μετὰ πολλῶν, οἵτινες Θεοὶ Ὀλύμπιοι τῶρα, καταχθόνιοι Δαίμονες ὕστερον ἀναφαίνονται εἰς τὴν Ἐφημερίδα του... Ὁ Κύριος Σωτῆρ πάσχει, φαίνεται, συνεχῆ στέρησιν μνήμης... ἢ, κρατῶν μυθιστορικοῦ τινος Ἴρωος τὴν μαγικὴν λόγχην, μὲ τὴν μίαν ἄκραν τῆς πληγόνει καὶ μὲ τὴν ἄλλην ἰατρεύει... Εὐτυχεῖς οἱ ἰατρευόμενοι! εὐτυχεστεροὶ οἱ ἀπολαύοντες τῆς σταθερᾶς εὐνοίας του!..

Ὁ Σωτῆρ ὑποθέτει ὅτι δὲν ἔχομεν σύστημα. Πλὴν εἰς τὰς ὑποθέσεις του ὁ Κύριος Σωτῆρ, καθὼς καὶ ἄλλοι ὅμοιοί του Πολιτικοὶ, ἔχει τὴν δυστυχίαν ν' ἀπατᾶται καθ' ἡμέραν... Εἶναι βέβαιον ὅτι, ἀφ' οὗ εἶδαμεν τὴν λύσιν τοῦ μεγαρικοῦ δράματος, πολλὴν ὄρεξιν δὲν ἔχομεν Σεῖδαι φανατικοὶ, νὰ περιπλεχθῶμεν εἰς κἀνένα μυστηριώδη Μωαμεθανισμόν. Ἀλλ' αἱ δοξασίαι ἡμῶν θεμελιούνται εἰς βάσιν ἐδραϊάν, καὶ ἀκολουθοῦντες ἀρχὰς πολιτικῆς καὶ ἠθικῆς ἀμεταβλήτους, ὅχι ἀνθρώπους μεταβαλλομένους, τὴν μὲν περὶ ἀνθρώπων ἔριν φρονοῦμεν ἀγενῆ, τὴν δὲ περὶ προόδου τοῦ ἔθνους εὐγενηστάτην. Ἀλλὰ τὴν Ἐλευθερίαν ὡς Θεὰν ἀληθῆ ἐδοξάσαμεν πάντοτε, καὶ σταθεροὶ λάτραι τῆς, δὲν αἰσχυρόμεθα οὐδὲ νὰ φανῶμεν ἄστατοι πρὸς τοὺς ἐμπρορευομένους αὐτῆν. Ἡ ἐκθρόνισις τῆς ἰδιοτελείας καὶ ἡ ἐνθρόνισις τοῦ πατριωτισμοῦ, τὸ τέλος τῶν φατριαστικῶν φιλονεικιῶν καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν κοινωφελῶν συζητήσεων, ἡ παῦσις τοῦ διαμελισμοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ συνένωσις τῆς εἰς ἓν σῶμα, ἰδοὺ ὁ σκοπὸς μας, ἰδοὺ τὸ σύστημά μας.

Ἐρχόμεθα τῶρα νὰ εἰπῶμεν ὀλίγα τιὰ καὶ περὶ τῆς μεθοδοσίας, τὴν ὁποίαν φαίνεται ὁ Σωτῆρ νὰ μᾶς ἐλέγχῃ. Τὴν

ἐξήγησιν ταύτην χρεωστοῦμεν εἰς τοὺς φίλους ἡμῶν, εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ ποιητοῦ καὶ συγγραφέως ἐπάγγελμα, τὸ ὁποῖον μετερχόμεθα.

Ἡ Κυβέρνησις πρὸ μηνῶν περίπου ὀκτῶ εἶχε προβάλλει νὰ μεταφράζω κοινωφελῆ καὶ κλασικὰ συγγράμματα ἢ ἐκ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, ἢ ἐξ ἄλλων ξένων γλωσσῶν, εἰς τὴν ἡμετέραν, καὶ νὰ λαμβάνω τριῶν χιλιάδων ἐξακοσίων δραχμῶν ἐτήσιον πληρωμὴν. Ἐστοχάσθη τίμιον ν' ἀνταλλάξω τὸν κόπον μου, καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν αὐτὴν ὄχι πάντῃ ἀσύμφορον εἰς τὸ ἔθνος. Ἐπειδὴ δὲ σήμερον ὅλα τὰ πράγματα λαμβάνουν βραδέως τέλος, καὶ ἡ μετ' ἐμοῦ συνθήκη τῆς Κυβερνήσεως ἐβράδυνε μέχρι τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου. Μὲ ἦλθε τότε ἡ δηλοποιήσις τῆς, δι' ἧς οὔτε Ἰπάλληλος καθιστῶμαι, οὔτε ὑποχρεοῦμαι νὰ λάβω τὸν τῆς Ἰπαλληλίας ὄρκον. Καταγινόμενος λοιπὸν εἰς τὰς παρ' ἐμοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν προβληθείσας μεταφράσεις, θέλω συγχρόνως ἐκδίδει καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Πλάστιγγα, πάντοτε ἀνεπηρέαστον, πάντοτε ἀνεξάρτητον, καὶ ἀνακρίνων παρρησία τὰς πράξεις τῶν Ἱπουργῶν, οὔτε αὐτοὺς θέλω φοβηθῆ, οὔτε διὰ τὴν παραβίασιν τῆς μετ' ἐμοῦ συμφωνίας τῶν θέλω ποτὲ μεριμνήσει. Ἐν ᾧ οὗτοι ἐκ τοῦ δημοσίου ἀφθόνως τρέφονται, δὲν ἐρυθριῶ ἐγὼ διότι μέσα ὑπάρξεως λιτὰ ἐκ τοῦ δημοσίου πορίζομαι, πράττων τίμια καὶ ἐλεύθερα καὶ φιλολογικούς ἰδρωτάς μου μεταλλάττων. Ἦθελα ἐρυθριάσει ἂν, διὰ ταπεινὰ συμφέροντα κατεδεχόμεν ν' ἀλλάξω γλῶσσαν, ἂν ἔκαπλεια τὴν ἱεράν ἀλήθειαν καὶ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.